

ПРОЄКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постановою загальних зборів

НАПрН України

від _____ 2026 року № _____

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НА 2026–2030 РОКИ**

ХАРКІВ – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПрН УКРАЇНИ ЗА 2021–2025 РОКИ.....	6
1.1. Основні результатів виконання Стратегії розвитку НАПрН України за 2021–2025 роки.....	6
1.2. Проблеми та перспективи розвитку НАПрН України в умовах режиму воєнного стану, повоєнного відновлення та євроінтеграції (SWOT-аналіз)	16
1.2.1. Сильні сторони (strengths).....	16
1.2.2. Слабкі сторони (weaknesses).....	22
1.2.3. Можливості (opportunities).....	24
1.2.4. Загрози (threats)	27
II. КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ, МІСІЯ, ВІЗІЯ НАПрН УКРАЇНИ	30
III. ЦІЛЬОВІ ВЕКТОРИ ДІЯЛЬНОСТІ НАПрН УКРАЇНИ НА 2026–2030 РОКИ.....	33
3.1. Вектор «Стратегічне правове лідерство та експертне забезпечення» .33	
3.1.1. Зміцнення позиції НАПрН України як ключового інтелектуального та експертного центру.....	34
3.1.2. Підвищення якості правотворчої та правозастосовної діяльності.34	
3.1.3. Моніторинг законодавства та прогнозування його розвитку.....	35
3.1.4. Науково-експертний і методичний супровід діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування	35
3.1.5. Співпраця з судовими та правоохоронними органами	35
3.1.6. Взаємодія з громадянським суспільством	36
3.2. Вектор «Євроінтеграція та адаптація законодавства»	36
3.2.1. Адаптація національної правової системи до права Європейського Союзу.....	36
3.2.2. Права і свободи людини в умовах поглиблення євроінтеграції	37
3.3. Вектор «Комплексний розвиток правничої науки».....	37
3.3.1. Пріоритетні (перспективні) напрями, за якими здійснюються організація та проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у галузі права.....	37
3.3.2. Інтернаціоналізація науки	78

3.4. Вектор «Правове забезпечення національної безпеки та повоєнного відновлення»	79
3.4.1. Нормотворча діяльність у сфері національної безпеки і оборони.	79
3.5. Вектор «Інституційний розвиток»	79
3.5.1. Оптимізація організаційної структури та управління.....	79
3.5.2. Планування та координація наукових досліджень.....	80
3.5.3. Фінансово-економічне й матеріально-технічне забезпечення, здійснення внутрішнього аудиту та контролю	81
3.6. Вектор «Консолідація інтелектуального потенціалу правничої науки, розвиток інфраструктури, кадрове забезпечення»	82
3.6.1. Співпраця з інституціями наукової сфери	82
3.6.2. Інформаційна й видавнича діяльність	82
3.6.3. Правова освіта й просвітницька діяльність. Підвищення престижу наукової праці	83
3.6.4. Академічна доброчесність	84
3.6.5. Розвиток інфраструктури.....	84
3.6.6. Кадрове забезпечення. Захист соціально-трудоових прав працівників	85
3.6.7. Цифровізація науки та відкритість наукової діяльності.....	85
IV. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ. КОНТРОЛЬНІ ТА МОНІТОРИНГОВІ ЗАХОДИ.....	86
4.1. Загальні підходи до реалізації Стратегії.....	86
4.2. Інструменти та механізми реалізації Стратегії	86
4.3. Моніторинг і оцінка реалізації Стратегії.....	87
4.4. Контрольні заходи.....	87
4.5. Порядок внесення змін до Стратегії	87

ВСТУП

Ця Стратегія визначає систему цілей та завдань діяльності Національної академії правових наук України (далі – НАПрН України) та окреслює стратегічні напрями й ефективні механізми їх досягнення у сфері наукової та науково-технічної діяльності на 2026–2030 роки.

Стратегія містить аналіз діяльності НАПрН України й основні результати виконання Стратегії розвитку за 2021–2025 роки; проблеми та перспективи розвитку НАПрН України в умовах режиму воєнного стану та повоєнного відновлення; SWOT-аналіз, а саме: сильні сторони (strengths), слабкі сторони (weaknesses), можливості (opportunities), загрози (threats); керівні принципи діяльності, місію, візію НАПрН України; цільові вектори діяльності НАПрН України на 2026–2030 роки, зокрема вектори «Стратегічне правове лідерство та експертне забезпечення», «Євроінтеграція та адаптація законодавства», «Комплексний розвиток правничої науки», «Правове забезпечення національної безпеки та повоєнного відновлення», вектор «Інституційний розвиток», «Консолідація інтелектуального потенціалу правничої науки, розвиток інфраструктури, кадрове забезпечення».

Стратегію підготовлено з урахуванням ключових положень, визначених нормативно-правовими актами, і рекомендацій контрольних органів, зокрема:

– законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 року № 848-VIII, «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» від 07 лютого 2002 року № 3065-III, «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11 липня 2001 року № 2623-III, «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII, «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 16 березня 2014 року № 1678-VII;

– указів Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 р. № 722; «Про Національну стратегію у сфері прав людини» від 24 березня 2021 року № 119, «Про Стратегію людського розвитку» від 02 червня 2021 року № 225, «Про

Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки» від 11 травня 2023 року № 273, «Про Стратегію забезпечення державної безпеки» від 16 лютого 2022 року № 56;

– постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні» від 30 квітня 2024 року № 476, «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» від 03 березня 2021 року № 179, «Про затвердження порядку проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності» від 19 липня 2017 року № 540;

– розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року» від 14 квітня 2021 року № 322;

– наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Дорожньої карти інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору» від 10 лютого 2021 року № 167;

– Статуту НАПрН України, затвердженого постановою загальних зборів НАПрН України від 07 червня 2024 року, № 2-24 та зареєстрованого наказом Міністерства юстиції України від 05 серпня 2024 року № 2332/5;

– звіту про результати аудиту відповідності використання коштів Державного бюджету України, виділених Національній академії правових наук України, затвердженого рішенням Рахункової палати від 10 грудня 2024 року № 55-1.

Стратегія розвитку НАПрН України є не лише програмним документом розвитку, а й комплексним інструментом управління науковою сферою, який забезпечує узгодження діяльності президії, відділень та наукових установ НАПрН України, встановлює єдині підходи до стратегічного й операційного планування, моніторингу та оцінки результатів діяльності, а також формує спільну інституційну рамку відповідальності за досягнення визначених стратегічних цілей.

I. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПрН УКРАЇНИ ЗА 2021–2025 РОКИ

1.1. Основні результати виконання Стратегії розвитку НАПрН України за 2021–2025 роки

Стратегія розвитку НАПрН України на 2021–2025 роки (далі – Стратегія) була затверджена постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року № 12-21. До структури Стратегії увійшли такі розділи:

- «Пріоритетні напрямки фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права»;
- «Зв'язки з органами законодавчої, виконавчої та судової влади»;
- «Співпраця з місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування»;
- «Інформаційна політика, просвітницька та видавнича діяльність»;
- «Розвиток юридичної освіти»;
- «Міжнародне наукове співробітництво»;
- «Співпраця з Національною академією наук України та галузевими національними академіями»;
- «Інтеграція науки та освіти»;
- «Оптимізація вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень»;
- «Планування та координація наукових досліджень»;
- «Фінансово-економічне, матеріально-технічне забезпечення та здійснення внутрішнього контролю»;
- «Кадрове забезпечення. Підвищення престижу наукової праці».

Результати виконання Стратегії

1. Пріоритетні напрямки фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права

➤ Формування тематики фундаментальних наукових досліджень наукових установ НАПрН України здійснювалось відповідно до пріоритетів, визначених Стратегією та переліком пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, затвердженим

постановами Кабінету Міністрів України від 07 вересня 2011 року. № 942 (зі змінами та доповненнями) та від 30 квітня 2024 року. № 476, враховуючи першочергові потреби держави в умовах війни, євроінтеграційні процеси України та на виконання загальнодержавних стратегічних документів, зокрема планів пріоритетних дій Уряду, указів Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та «Про Національну стратегію у сфері прав людини», Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

2. Зв'язки з органами законодавчої, виконавчої та судової влади

➤ Поглиблено взаємодію НАПрН України з профільними комітетами Верховної Ради України, передусім із Комітетом з питань освіти, науки та інновацій, Комітетом з питань правоохоронної діяльності, Комітетом з питань правової політики, представники НАПрН України регулярно брали участь у засіданнях зазначених комітетів та підготовці відповідних рішень.

➤ Представників НАПрН України включено до складу Комісії з питань правової реформи, Робочої групи щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України, Науково-консультативних рад при Голові Верховної Ради України, Конституційного Суду України, Верховного Суду, Міністерства внутрішніх справ України, Ради громадського контролю при Державному бюро розслідувань, робочих груп Міністерства освіти і науки України.

➤ Члени НАПрН України брали участь у роботі комісій з відбору кандидатів на посади у вищих судових і правоохоронних органах, зокрема Дорадчої групи експертів щодо оцінювання кандидатів на посаду суддів Конституційного Суду України, Конкурсної комісії з відбору на посаду Голови Національного агентства з питань запобігання корупції, Конкурсної комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Директора Бюро економічної безпеки України.

➤ За дорученням Ради національної безпеки і оборони України підготовлено проєкт структури Української доктрини та пропозиції до її змісту.

➤ Підготовлено понад 1000 науково-правових висновків до проєктів нормативно-правових актів і актів правозастосовної діяльності на звернення органів державної влади, судових і правоохоронних органів.

➤ Взято участь у розробці близько 800 законопроєктів, серед яких проєкти Кодексу України про адміністративні проступки та Кодексу

промислової власності України, проєкти законів України «Про забезпечення прав і свобод та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про народовладдя через всеукраїнський референдум», «Про засади адміністративно-територіального устрою», «Про надзвичайні правові режими», «Про основні засади державної ветеранської політики», «Про військові адміністрації», «Про заборону пропаганди російського неонацистського тоталітарного режиму, акту агресії проти України з боку Російської Федерації як держави-терориста, символіки, яка використовується збройними та іншими воєнними формуваннями Російської Федерації у війні проти України», «Про основні засади державної ветеранської політики», «Про Державне бюро військової юстиції», «Про академічну доброчесність», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про право на цивільну вогнепальну зброю» та ін.

➤ Укладено меморандуми про співпрацю з органами державної влади, судовими та правоохоронними органами, науковими установами, закладами вищої освіти, громадськими об'єднаннями, зокрема з Вищою радою правосуддя, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Державною регуляторною службою України, Міністерством внутрішніх справ України, Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Національним інститутом стратегічних досліджень, Національним банком України, Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики, Національним фондом досліджень України, Національною комісією зі стандартів державної мови тощо.

3. Співпраця з місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування

➤ Надавались науково-правові висновки на запити та звернення місцевих органів державної влади й місцевого самоврядування.

➤ Науковці НАПрН України брали участь в роботі консультативно-дорадчих органів, робочих груп та інших допоміжних структурних підрозділів місцевих органів державної влади й місцевого самоврядування.

➤ Укладено меморандуми про співпрацю з Харківською обласною військовою адміністрацією та Харківською міською радою.

➤ Здійснювався науково-правовий супровід діяльності Місцевої асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціації прифронтових міст та громад України».

➤ Здійснювались консультавання місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також просвітницька діяльність у сфері територіальної організації влади, муніципального права.

4. Інформаційна політика, просвітницька та видавнича діяльність

➤ Спільно з Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет» створено Центр правової підтримки осіб, постраждалих внаслідок військового вторгнення. Центром організована й проведена низка науково-практичних семінарів, присвячених, зокрема, правовому статусу громадян України, що постраждали внаслідок військового вторгнення; гуманітарним викликам для України в умовах військового стану та їх правовому вирішенню; правовому регулюванню релокації бізнесу в умовах воєнного стану; новаціям у трудовому, митному, податковому, медичному, військовому законодавстві України, які виникли внаслідок повномасштабної військової агресії з боку російської федерації.

➤ Спільно з Конституційним Судом України видано «Науково-практичний коментар Конституції України», підготовлений на основі сучасних досягнень юриспруденції, новітніх державно-правових доктрин з урахуванням практики Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини. Праця такого роду стала вкрай затребуваною, адже подібні фахові коментарі, у яких би було проведено ґрунтовний аналіз конституційних норм, не видавались досить довгий час.

➤ Підготовлено та видано 5 томів «Великої української юридичної енциклопедії» – «Конституційне право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Сімейне право», «Міжнародне приватне право».

➤ Опубліковано фундаментальну працю «Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку» з нагоди 25-річчя Конституції України та 30-річчя незалежності України.

➤ Вийшла друком колективна монографія «Правнича наука та законодавство України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану», яка удостоєна I премії в номінації «Юридичні колективні

монографічні видання» на VII Національному конкурсі на краще юридичне видання.

➤ Регулярно видавались фаховий науковий юридичний журнал «Вісник Національної академії правових наук України», збірник наукових праць «Щорічник українського права» англійською мовою, а також Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук.

➤ Забезпечено включення періодичних видань, засновниками яких є наукові установи НАПрН України, до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії «Б», серед яких: «Державне будівництво та місцеве самоврядування» (Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування), «Інформація і право» (Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»), «Теорія і практика інтелектуальної власності», «Медичне право» (Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності), «Питання боротьби зі злочинністю» (Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса), «Підприємництво, господарство і право», «Приватне право і підприємництво» (Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака), «Право та інноваційне суспільство», «Право та інновації» (Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку).

➤ Розроблено та запущено новий, сучасний вебсайт НАПрН України та сучасні вебсайти наукових установ, на яких розміщується актуальна й важлива інформація про їх наукову діяльність.

5. Розвиток юридичної освіти

➤ Члени НАПрН України брали участь у складі Робочої групи з питань реформування юридичної освіти при Комітеті Верховної Ради України з правової політики.

6. Міжнародне співробітництво

➤ Здійснювалася співпраця на виконання укладених договорів з Університетом штату Пенсильванія (США), Вільнюським державним університетом (Литва), Університетом імені Миколаса Ромеріса (Литва), Університетом імені Вітаутаса Великого (Литва), Університетом Миколи Коперника (Польща), Лодзинським університетом (Польща), Талліннською школою права (Естонія).

➤ Підтримувались наукові зв'язки з Міжнародним Центром юридичного захисту прав людини «Interrights» (Великобританія), Люблінським університетом імені Марії Кюрі-Склодовської (Польща), Міжнародною асоціацією фінансового права, Міжнародною асоціацією філософії права та соціальної філософії (IVR), Міжнародним центром некомерційного права (США), Інститутом Макса Планка (Німеччина), Всесвітньою Організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), Міжнародною асоціацією законодавства (IAL), Німецько-українським об'єднанням юристів (Німеччина).

➤ Членів НАПрН України було включено до складу редакційних колегій близько 30 зарубіжних видань, зокрема зі США, Канади, Великобританії, Польщі, Литви, Латвії, Австрії, Хорватії, Греції, Румунії.

➤ Збільшено кількість наукових публікацій у наукових журналах, що індексуються міжнародними наукометричними базами даних Scopus та Web of Science.

➤ У складі НАПрН України збільшено кількість іноземних членів, зокрема до складу Академії на сьогодні входять: зі Сполучених Штатів Америки – Вільям Еліот Батлер, із Литви – Томас Давуліс, із Польщі – Юстин Піскорський, з Німеччини – Карл-Герман Кестнер, з Узбекистану – Акмаль Холматович Саїдов.

7. Співпраця з Національною академією наук України та галузевими національними академіями

➤ Підписано програми спільної діяльності з Національною академією наук України та Національною академією педагогічних наук.

➤ Проводилися спільні наукові заходи, взято участь у засіданнях ради президентів.

8. Інтеграція науки та освіти

➤ Створено та функціонували спільні центри та лабораторії з провідними закладами вищої освіти, зокрема:

– у структурі Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України діють 8 науково-освітніх центрів, а саме: Науково-освітній центр «Центр інтелектуально-інноваційного консалтингу» (спільно з Українським державним університетом науки і технологій, м. Дніпро); Науково-освітній центр з інтелектуальної власності (спільно з Навчально-науковим інститутом права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ); Науково-освітній центр

«Цифрова інтелектуальна власність» (спільно з Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут», м. Харків); Науково-освітній центр трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності (спільно з Національним університетом «Чернігівська політехніка», м. Чернігів); Науково-освітній центр з інтелектуальної власності (спільно з Придніпровською державною академією будівництва та архітектури, м. Дніпро); Науково-освітній центр «Цифрове середовище та інтелектуальна власність» (спільно з юридичним факультетом Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів); Науково-освітнього центр «Інноваційна професійна освіта у цифровому середовищі» (спільно з Інститутом професійної освіти НАПН України, м. Київ); Науково-освітній центр «Інноваційна педагогіка у цифровому середовищі» (спільно з Полтавським національним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка, м. Полтава);

– у структурі Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України функціонує навчально-наукова лабораторія дослідження проблем політики в сфері боротьби зі злочинністю (спільно з ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»);

– у структурі Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України» функціонують: навчально-науковий центр інформаційного права і правових питань інформаційних технологій (спільно з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»); наукова лабораторія інформаційно-правових проблем освіти та інноваційного розвитку (спільно з Вінницьким державним педагогічним університетом імені Михайла Коцюбинського); навчально-науковий центр прав і свобод людини в інформаційному суспільстві (спільно з Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова); навчально-науковий центр правового забезпечення безпеки об'єктів інформаційної та критичної інфраструктури транспорту (спільно з Державним університетом інфраструктури та технологій);

– у структурі Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України на громадських засадах функціонують 3 навчально-наукові лабораторії: навчально-наукова лабораторія дослідження проблем службового права (спільно з Запорізьким

національним університетом); навчально-наукова лабораторія дослідження проблем правового статусу внутрішньо переміщених осіб та забезпечення гендерної рівності (спільно з Дніпровським державним університетом внутрішніх справ); навчально-наукова лабораторія дослідження проблем публічного адміністрування та децентралізації влади (спільно з Хмельницьким університетом управління та права імені Леоніда Юзькова);

– у структурі Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України діють такі форми співробітництва із закладами вищої освіти: лабораторія корпоративного права імені академіка Володимира Луця (спільно з навчально-науковим юридичним інститутом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); лабораторія адаптації законодавства України до права ЄС (спільно з Хмельницьким університетом управління та права імені Леоніда Юзькова), навчально-науковий центр спортивного права (спільно з Запорізьким національним університетом);

– у структурі Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку на громадських засадах функціонують 2 навчально-наукові лабораторії: навчально-наукова лабораторія правового регулювання судноплавства та захисту вантажів (спільно з Одеським національним морським університетом); навчально-наукова лабораторія бізнес-права та інновацій (спільно з Національним університетом «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»).

➤ Укладено меморандуми про співпрацю з такими закладами вищої освіти України: Дипломатичною академією України імені Геннадія Удовенка при Міністерстві закордонних справ, Національним університетом оборони України імені Івана Черняховського, Національною академією Служби безпеки України.

9. Оптимізація вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень

- Затверджено нову редакцію Статуту НАПрН України.
- Здійснено заходи з реформування НАПрН України відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року № 911-р.
- Скорочено адміністративний апарат із подальшим збільшенням саме наукових працівників шляхом реорганізації Київського регіонального

центру НАПрН України як частини президії Академії в Науково-дослідний інститут правотворчості та науково-правових експертиз.

➤ Реорганізовано Науково-дослідний інститут інформатики і права в Державну наукову установу «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України».

➤ Реформовано апарат президії НАПрН України, зокрема реорганізовано управління планування і координації правових досліджень в Україні в управління стратегічного розвитку НАПрН України і включено до його структури такі окремі підрозділи: відділ планування та координації науково-правових досліджень; відділ науково-організаційного забезпечення взаємодії з органами державної влади та громадськістю; відділ науково-організаційного забезпечення діяльності президії, відділень та наукових установ; сектор поширення інформації та наукового забезпечення видавничої діяльності.

➤ Створено Центр правової підтримки осіб, постраждалих внаслідок військового вторгнення, Центр правничої термінології, Науковий центр Української державності імені професора Володимира Кульчицького, Науково-координаційний центр військового права, права національної та міжнародної безпеки.

➤ Успішне проходження науковими установами НАПрН України державної атестації та входження до групи «Б» Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України», Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса, Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування, Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку, та до групи «В» Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака та Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності.

10. Планування та координація наукових досліджень

➤ Прийнято оновлену редакцію Положення про порядок формування, проведення та контролю за виконанням фундаментальних наукових досліджень в НАПрН України.

➤ Регулярно заслуховувались і обговорювались на засіданнях президії НАПрН України наукові повідомлення щодо тем фундаментальних наукових досліджень, які здійснюються науковими установами НАПрН України, із залученням незалежних рецензентів.

11. Фінансово-економічне, матеріально-технічне забезпечення та здійснення внутрішнього контролю

➤ Створено відділ внутрішнього аудиту, сформовано його персональний склад, організовувались і проводились планові перевірки, їх результати обговорювались на засіданні президії.

➤ Призначено відповідальну особу за здійснення внутрішнього контролю в структурних підрозділах апарату президії та наукових установах, що перебувають у віданні НАПрН України.

➤ Створено аудиторський комітет, затверджено Положення про нього і його персональний склад.

➤ Затверджено Положення про надання платних послуг НАПрН України та її науковими установами.

➤ Пройдено перевірки Державної аудиторської служби України та Рахункової палати щодо відповідності використання коштів Державного бюджету України.

➤ Проведено огляд витрат бюджетних коштів у сфері наукової та науково-технічної діяльності за бюджетними програмами 6581020 та 6581040 і направлено звіт до Кабінету Міністрів України.

➤ Розроблено й затверджено Порядок стратегічного та операційного планування діяльності НАПрН України.

➤ Разом із Координаційною радою розглянуто питання про стан виконання Плану заходів з реформування НАПрН України, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року № 911-р.

➤ Підготовлено документацію, необхідну для оформлення прав на земельні ділянки, на яких розташовані будівлі НАПрН України.

➤ Проведено розрахунки розміру збитків, нанесених пошкодженням будівлі президії НАПрН України в результаті військової агресії рф.

➤ Виконано комплекс невідкладних робіт з оперативного консервування зруйнованої будівлі президії НАПрН України в м. Харків та розпочато капітальний ремонт з її відновлення.

➤ Приведено у відповідність до норм Положення про порядок формування, проведення та контролю за виконанням фундаментальних наукових досліджень у НАПрН України умови договорів про виконання фундаментальних наукових досліджень.

➤ Участь наукових установ в конкурсах наукових проєктів (грантів) Національного фонду досліджень України.

12. Кадрове забезпечення. Підвищення престижу наукової праці

➤ Забезпечено регулярне проведення атестації наукових співробітників апарату президії та наукових установ, що перебувають у віданні НАПрН України.

➤ Досягнуто збалансований підхід до визначення кількості наукових посад у штатному розписі наукової установи, мінімізовано кількість посад, які не віднесені до наукових.

➤ Діяльність молодих учених відзначалася державними стипендіями, зокрема Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

1.2. Проблеми та перспективи розвитку НАПрН України в умовах режиму воєнного стану, повоєнного відновлення та євроінтеграції (SWOT-аналіз)

1.2.1. Сильні сторони (strengths)

Внутрішні фактори, які забезпечують перевагу

1. Провідна роль НАПрН України в науковому забезпеченні правової сфери

➤ Набуття НАПрН України статусу провідного вітчизняного науково-експертного центру у сфері формування та реалізації державно-правової політики, вдосконалення національної правової системи, оптимізації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, судових і правоохоронних органів.

➤ Значний досвід науково-дослідної та експертно-аналітичної діяльності.

➤ Усталеність авторитету НАПрН України у сфері правових досліджень в Україні та за її межами.

➤ Провідна роль НАПрН України у розв'язанні складних правових колізій, що потребують доктринального тлумачення права.

2. Вплив на правову політику та законотворчість

➤ Безпосередня участь членів НАПрН України у розробці Конституції України, чинних кодексів та інших законодавчих актів,

державних стратегій, концепцій розвитку законодавства, реформ у сфері права.

➤ Пріоритетність у наданні науково-правових висновків на законопроекти, запити Конституційного Суду України та Верховного Суду, державних органів і органів місцевого самоврядування.

➤ Входження членів НАПрН України до складу робочих груп з оновлення національного законодавства.

➤ Участь у науково-методичному забезпеченні діяльності Верховної Ради України, її комітетів.

➤ Представництво членів НАПрН України в науково-консультативних радах при вищих органах державної влади, судових і правоохоронних органах.

➤ Врахування висновків і рекомендацій НАПрН України при здійсненні правотворчого процесу.

➤ Розробка аналітичних матеріалів і пропозицій для органів державної влади у сферах конституціоналізму, правовладдя, судочинства тощо.

3. Розгалужена інституційна структура

➤ Функціонування у віданні НАПрН України мережі різнопрофільних наукових установ, що охоплюють ключові галузі права, створює належні передумови для проведення на високому науковому рівні фундаментальних і прикладних досліджень у сфері права й забезпечення комплексного наукового супроводу розвитку і модернізації національного законодавства в умовах збройної агресії російської федерації та повоєнного відновлення України.

➤ Структура НАПрН України охоплює систему відділень, наукових установ і наукових регіональних центрів, що є ключовою конкурентною перевагою Академії. Така структура забезпечує комплексне дослідження проблем правового розвитку держави, інтеграцію фундаментальних і прикладних досліджень, а також оперативне реагування на актуальні виклики, зумовлені збройною агресією російської федерації та процесами повоєнного відновлення України.

➤ Інституційна структура НАПрН України ґрунтується на поєднанні чіткої галузевої спеціалізації наукових установ із розвитком міждисциплінарних досліджень. Це створює передумови для формування комплексних правових рішень у сферах конституціоналізму, публічного

управління, соціальної політики, безпеки, цифрової трансформації та європейської інтеграції.

➤ Наявність регіональних наукових центрів сприяє врахуванню особливостей правового розвитку окремих регіонів України, посиленню зв'язку науки з практикою, а також розширенню участі науковців у формуванні та реалізації державної регіональної політики. Це дає змогу забезпечити науково обґрунтований підхід до відновлення деокупованих і постраждалих територій.

➤ Структура НАПрН України забезпечує належний рівень науково-експертного супроводу, дає змогу оперативно формувати міжінституційні експертні групи для підготовки аналітичних і прогнозних матеріалів у сфері права.

➤ Мережа НАПрН України є осередком розвитку провідних наукових шкіл, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів і забезпечення наступності поколінь правників, збереження яких є важливою передумовою сталого розвитку правничої науки в Україні.

➤ Можливість для активної участі в міжнародних наукових проєктах, програмах ЄС і розвитку партнерства з іноземними науковими центрами, що сприятиме підвищенню міжнародної видимості української правничої науки та імплементації європейських стандартів досліджень.

➤ Успішне проходження державної атестації науковими установами НАПрН України та продуктивне виконання паспортів бюджетних програм, забезпечення отримання визначених у них результативних показників.

4. Актуальність і багатовекторність наукових досліджень

➤ Комплексність напрямів діяльності наукових установ НАПрН України, фундаментальний і прикладний характер наукових досліджень, зв'язок їх тематики з викликами, пов'язаними з режимом воєнного стану, запитамі юридичної практики.

➤ Оприлюднення результатів досліджень у відкритому доступі на офіційних вебсайтах і у звітних документах, що подаються компетентним державним органам.

➤ Синергія академічної спадщини та сучасних напрямів правничих досліджень.

➤ Поєднання правничої науки з економікою, соціологією, інформаційними технологіями, безпекою, медициною та іншими галузями знань задля комплексного вирішення державних і суспільних проблем.

Сприяння інтеграції юридичних досліджень у сучасні інноваційні процеси (цифровізація, штучний інтелект, кібербезпека).

5. Високий рівень наукової продукції

➤ Відзначення державними преміями фундаментальних наукових праць та дипломами переможців вітчизняних і зарубіжних конкурсів на краще монографічне видання.

➤ Видання провідних юридичних журналів, збірників наукових праць, монографій, науково-практичних коментарів.

➤ Підготовка унікального видання – «Великої української юридичної енциклопедії» у 20-ти томах.

➤ Систематичне використання наукових доробків у практиці судів, адвокатури, правоохоронних органів та інших органів державної влади.

6. Високий науковий потенціал і кадровий склад

➤ Об'єднання провідних учених-правників – дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів, що сприяє розширенню предметної сфери фундаментальних і прикладних наукових досліджень, спрямованих на реалізацію пріоритетних для держави й суспільства напрямів науки та інноваційного розвитку, забезпечення входження НАПрН України до європейського дослідного простору, розширення міжнародного співробітництва.

➤ Наявність авторитетних наукових правничих шкіл (Харківська, Київська, Львівська, Одеська), що формують сучасні науково-правові підходи до подальшого розвитку національної правової системи.

➤ Функціонування розвинутої системи підвищення кваліфікації науковців, регулярне проведення семінарів, тренінгів, курсів підвищення кваліфікації для наукових співробітників і аспірантів.

7. Організаційна сталість

➤ Наявність чітко структурованої організації роботи, академічної автономії, досвіду довготривалого функціонування в різних політичних та економічних умовах.

➤ Широка мережа НАПрН України, яка представлена в різних регіонах держави, забезпечує всебічне охоплення правових проблем, оперативне реагування на регіональні виклики, врахування локальних правових потреб і формування науково обґрунтованих рекомендацій для органів державної влади й місцевого самоврядування.

➤ Партнерство з провідними освітніми закладами та науковими установами країн ЄС, участь у міжнародних проєктах, наявність відповідних двосторонніх угод.

➤ Функціонування Центру правової підтримки осіб, постраждалих внаслідок військового вторгнення, Центру правничої термінології, Наукового центру Української державності імені професора Володимира Кульчицького, Науково-координаційного центру військового права, права національної та міжнародної безпеки як підрозділів, що надають практичну правову підтримку й забезпечують формування наукової бази для державотворчих і законодавчих ініціатив.

➤ Створення та функціонування Координаційної ради НАПрН України як органу, що сприяє науково-організаційній діяльності НАПрН України, оптимізації впровадження результатів наукових досліджень у практичну діяльність, ефективній взаємодії та співпраці з державними органами й органами місцевого самоврядування, судовими та правоохоронними органами, громадськими організаціями, популяризації наукових досягнень НАПрН України та її наукових установ, залученню інвестицій і надходженню додаткових коштів для проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень.

➤ Здійснення реформування НАПрН України відповідно до плану заходів, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року № 911-р.

8. Стратегічне партнерство

➤ Наявність партнерських зв'язків та активна співпраця з Міністерством освіти і науки України та іншими міністерствами, профільними комітетами Верховної Ради України, Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук, Науковим і Адміністративним комітетами Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, Вищою радою правосуддя, Конституційним Судом України, Верховним Судом, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Національним інститутом стратегічних досліджень, Національним банком України, Національним фондом досліджень України, Національною комісією зі стандартів державної мови, Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики, Державною регуляторною службою України, Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

(АРМА), Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Харківською обласною військовою адміністрацією, Харківською міською радою.

9. Міжнародне співробітництво

➤ Партнерство з іноземними академіями, університетами та міжнародними правничими організаціями.

➤ Участь у міжнародних наукових проєктах, конференціях, програмах професійного обміну.

➤ Представництво України у світовому академічному правничому середовищі.

➤ Входження членів НАПрН України до складу редакційних колегій провідних періодичних видань зарубіжних країн.

10. Гуманітарна місія та формування правової культури

➤ Утвердження та просування цінностей верховенства права, прав людини і правової держави як фундаментальних засад демократичного розвитку українського суспільства через наукову, експертну та публічну діяльність НАПрН України.

➤ Реалізація просвітницьких, освітніх і соціально орієнтованих ініціатив, спрямованих на підвищення рівня правової свідомості населення, формування поваги до права та зміцнення довіри до правових інститутів.

➤ Організація та проведення науково-просвітницьких заходів, зокрема конгресів, наукових круглих столів, публічних лекцій, дискусій і тематичних заходів для молоді та студентства, з метою популяризації правничої науки та розвитку критичного правового мислення.

➤ Сприяння розвитку юридичної освіти, участь у формуванні та вдосконаленні стандартів правничої підготовки, освітніх програм і підходів до підготовки фахівців у сфері права з урахуванням європейських стандартів і потреб сучасного суспільства.

11. Сприяння підтримці молодих вчених

➤ Розвиток і посилення діяльності Ради молодих учених НАПрН України як постійно діючого консультативно-дорадчого органу, спрямованого на представлення інтересів молодих науковців, координацію їхньої наукової активності та залучення до реалізації пріоритетних наукових ініціатив.

➤ Створення та розширення можливостей для професійного розвитку молодих учених, зокрема шляхом організації стажувань,

забезпечення участі у вітчизняних і міжнародних грантових програмах, наукових конкурсах, а також сприяння участі в конкурсах на здобуття премій Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України для молодих учених.

➤ Підтримка молодіжних наукових проєктів та ініціатив, спрямованих на розвиток правничої науки, а також інтеграція молодих дослідників у наукову спільноту через залучення до діяльності наукових установ НАПрН України, участь у спільних дослідницьких проєктах і наукових заходах.

12. Наявність цифрових ресурсів

➤ Функціонування сучасних офіційних вебсайтів НАПрН України та її наукових установ із регулярним оновленням контенту та відкритим доступом до новин, аналітичних і наукових матеріалів, інформації про діяльність наукових установ, події, проєкти та результати досліджень.

➤ Використання сучасних цифрових і мультимедійних технологій, комп'ютерної техніки та спеціалізованого програмного забезпечення для проведення наукових досліджень, організації дистанційної та гібридної роботи, а також проведення наукових і науково-просвітницьких заходів в онлайн- і офлайн-форматах.

1.2.2. Слабкі сторони (weaknesses)

Внутрішні фактори, які стримують розвиток

1. Вікова структура та якісний склад

➤ Домінування старшої вікової групи серед членів НАПрН України та провідних науковців (середній вік дійсних членів (академіків) – 71 рік, членів-кореспондентів – 67 років), що об'єктивно ускладнює кадрове оновлення та наступність у науковій і організаційній діяльності.

➤ Суттєві диспропорції у якісному складі членів НАПрН України, зокрема превалювання представників університетського середовища над представниками наукових установ НАПрН України (92 % до 8 %), що істотно обмежує формування ефективного керівного складу НАПрН України, її президії, структурних підрозділів і негативно позначається на залученості частини академічної спільноти до розв'язання актуальних проблем діяльності Академії.

➤ Гендерна нерівність у персональному складі членів НАПрН України (частка жінок – близько 20 %).

➤ Недостатній рівень внутрішньоакадемічної корпоративної культури з боку деяких членів НАПрН України, що суперечить статутним засадам та істотно перешкоджає сталому розвитку Академії.

2. Фінансова залежність і матеріальне забезпечення

➤ Критична залежність фінансування від державного бюджету (понад 90 %) у поєднанні з низьким рівнем грантової активності.

➤ Недостатній рівень комерціалізації результатів наукових досліджень і залучення позабюджетних коштів, у тому числі за рахунок співпраці з бізнес-середовищем.

➤ Значна зношеність інфраструктури, морально й фізично застаріла матеріально-технічна база наукових установ.

3. Організаційна стабільність

➤ Нерівномірність розвитку наукових установ НАПрН України, що проявляється у значних відмінностях рівня наукової активності, публікаційної спроможності, кадрового потенціалу та ресурсного забезпечення.

➤ Недостатня активність і єдність підходів у діяльності відділень НАПрН України як ключових інституційних комунікаторів між керівними органами та членами Академії, а також як організаторів наукових заходів, координаторів діяльності наукових установ і суб'єктів формування тематики фундаментальних наукових досліджень.

➤ Наявність бюрократичних бар'єрів, зокрема складних і тривалих процедур затвердження тем фундаментальних наукових досліджень, у тому числі пов'язаних з отриманням експертних висновків Національної академії наук України.

4. Рівень міжнародних зв'язків

➤ Недостатня інтеграція в міжнародний науковий простір, що проявляється у низькій частці публікацій у наукометричних базах Scopus і Web of Science, а також обмеженій участі в міжнародних дослідницьких консорціумах.

➤ Відсутність періодичних наукових видань НАПрН України, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

➤ Низький рівень цитування праць українських правознавців у міжнародному науковому середовищі.

5. Інноваційні підходи у діяльності

➤ Відставання у впровадженні інноваційних методів наукових досліджень, переважання традиційних підходів, недостатнє використання міждисциплінарних методик і сучасних інструментів правової аналітики.

➤ Недостатній рівень цифровізації діяльності, обмежене застосування сучасних ІТ-рішень у науковій, організаційній та видавничій роботі, фрагментарна онлайн-присутність.

6. Комунікація

➤ Фрагментарний характер комунікації з громадськістю, недостатній рівень популяризації результатів наукових досліджень серед широкого загалу, обмежена взаємодія з медіа.

1.2.3. Можливості (opportunities)

Фактори, які можна використати для зростання

1. Євроінтеграція

➤ Посилення ролі НАПрН України у формуванні державної правової політики в умовах євроінтеграції шляхом активної участі в гармонізації національного законодавства з правом Європейського Союзу, експертного супроводу виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а також наукового забезпечення адаптації правової системи України до європейських стандартів.

➤ Інституційне впровадження та поширення інструментів HELP (основної освітньої програми Ради Європи для правників) у науковій, освітній та експертній діяльності НАПрН України з метою ефективного застосування європейських стандартів у сфері прав людини.

➤ Розширення міжнародної співпраці шляхом підписання нових меморандумів із провідними правничими інституціями Європейського Союзу та інших держав, участі у спільних наукових дослідженнях, міжнародних конференціях, експертних комісіях, редакційних колегіях наукових журналів, а також підвищення рівня цитованості та міжнародної впізнаваності НАПрН України.

➤ Активізація участі НАПрН України у міжнародних програмах і грантах (Horizon Europe, COST, Erasmus+, програми Ради Європи), що сприятиме зміцненню її міжнародного авторитету та інтеграції у європейський дослідницький простір.

2. Повоєнне відновлення та національна безпека

➤ Залучення науковців НАПрН України до розроблення оновленої Концепції та Стратегії національної безпеки і оборони, а також комплексної моделі повоєнного відновлення України, включно з правовими механізмами відбудови, перехідного правосуддя, реінтеграції деокупованих територій, відшкодування завданих збитків тощо.

➤ Науково-правове забезпечення відновлення та розвитку інститутів військової юстиції, а також формування ефективної системи демократичного цивільного контролю над військовими та безпековими інституціями.

3. Вплив на законотворчість і реформування державних інституцій

➤ Посилення експертного впливу НАПрН України на процеси оновлення національного законодавства шляхом системної участі її представників у діяльності робочих груп, комісій та експертних рад, залучених до реформування правосуддя, здійснення конституційної та адміністративної реформ, цифровізації діяльності органів державної влади і судової системи.

➤ Підвищення попиту на експертно-аналітичну продукцію НАПрН України з боку органів державної влади, судової системи та міжнародних партнерів (стратегії, концепції, науково-правові висновки, аналітичні записки, прогнози та рекомендації).

4. Поглиблення стратегічного партнерства з органами влади

➤ Розширення консультативної та експертної ролі НАПрН України при профільних комітетах Верховної Ради України, центральних органах виконавчої влади, Конституційному Суді України та Верховному Суді.

➤ Зміцнення стратегічних партнерств шляхом створення спільних науково-дослідних проєктів, міжвідомчих наукових центрів і аналітичних платформ.

5. Міждисциплінарні дослідження та інновації

➤ Посилення ролі НАПрН України у формуванні державної політики через розвиток фундаментальних міждисциплінарних досліджень, спрямованих на наукове обґрунтування правового регулювання цифрової трансформації, використання штучного інтелекту, кіберзахисту, інформаційної та воєнної безпеки держави.

➤ Формування наукових засад правового регулювання процесів цифрової трансформації публічного управління та правової системи України.

6. Інституційний розвиток НАПрН України

➤ Створення та розвиток спеціалізованих наукових центрів з питань перехідного правосуддя, санкційної політики, правової кібербезпеки, євроінтеграції, гендерної політики, антикорупційної діяльності, медичного та біоетичного права, правового забезпечення національної безпеки і оборони, а також правових аспектів повоєнного відновлення України.

➤ Трансформація окремих наукових центрів у повноцінні наукові установи НАПрН України, спроможні адекватно реагувати на сучасні стратегічні виклики, що постають перед державою і суспільством.

➤ Розвиток мережі регіональних наукових центрів, у тому числі у форматі спільних ініціатив з європейськими академіями наук.

➤ Вдосконалення Статуту НАПрН України та Положення про порядок обрання дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів НАПрН України з метою запровадження дієвих механізмів забезпечення пріоритетності кандидатів у члени-кореспонденти від наукових установ НАПрН України.

7. Оптимізація рівня і джерел фінансування

➤ Диверсифікація джерел фінансування наукової діяльності шляхом залучення коштів державних цільових програм, системи державних і міжнародних грантів, поглиблення співпраці з Національним фондом досліджень України та бізнес-сектором у сфері правових інновацій.

8. Цифровізація науки та відкритість інфраструктури

➤ Створення єдиної електронної бібліотеки НАПрН України.

➤ Формування цифрових репозитаріїв, баз даних, аналітичних платформ та електронних сервісів для забезпечення наукової діяльності.

➤ Використання принципів відкритої науки для підвищення рівня довіри та суспільного впливу НАПрН України шляхом розвитку комунікаційних стратегій, відкритих даних, електронної звітності та науково-популярних продуктів.

1.2.4. Загрози (threats)

Зовнішні фактори, що можуть перешкоджати розвитку й завдавати шкоди діяльності НАПрН України

1. Безпекова ситуація

➤ Функціонування в умовах правового режиму воєнного стану та обмежень, пов'язаних з його запровадженням, що істотно ускладнюють здійснення наукової, організаційної та адміністративної діяльності.

➤ Фізичне знищення або пошкодження об'єктів інфраструктури, зокрема суттєве руйнування будівлі президії НАПрН України в м. Харків внаслідок ракетного обстрілу російською федерацією.

➤ Постійна загроза життю та безпеці працівників, особливо в регіонах ведення активних бойових дій або з підвищеним рівнем воєнної небезпеки.

➤ Періодичні аварійні та планові вимикання електро-, водо- й теплопостачання через суттєве пошкодження та руйнування об'єктів критичної інфраструктури внаслідок обстрілів російською федерацією.

2. Фінансове забезпечення

➤ Обмежене бюджетне фінансування наукової сфери, що створює реальні ризики втрати наукового потенціалу та зниження конкурентоспроможності української науки, не відповідає національним інтересам і законодавчо визначеним стратегічним цілям у сферах національної безпеки, повоєнного відновлення та європейської інтеграції України.

➤ Скорочення видатків на проведення наукових досліджень та недостатній рівень диверсифікації джерел фінансування наукової діяльності, зокрема через державні цільові програми та грантові механізми.

➤ Низький рівень оплати праці наукових працівників, що не відповідає рівню їх кваліфікації, складності наукових завдань та суспільній значущості наукової діяльності.

3. «Відтік мізків» (Brain Drain)

➤ Міграція наукових кадрів, зокрема відтік висококваліфікованих учених за кордон та їх інтеграція в іноземні наукові установи або перехід у непрофільні сфери діяльності внаслідок воєнних дій.

➤ Скорочення чисельності молодих дослідників і порушення процесів відтворення наукових кадрів.

➤ Зниження престижу наукової діяльності та зменшення суспільного інтересу до академічної науки.

4. Реформування наукової сфери

➤ Ризик ухвалення рішень щодо скорочення (оптимізації) мережі галузевих академій наук або їх трансформації у громадські об'єднання.

5. Ускладненість проведення наукових досліджень

➤ Проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у сфері держави і права в умовах відсутності:

– національної стратегії розвитку наукової та науково-технічної діяльності;

– державної цільової програми прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку України;

– нормативно визначених пріоритетних напрямів фундаментальних і прикладних досліджень;

– ефективних механізмів взаємодії суб'єктів державного регулювання та управління у сфері науки;

– державного замовлення на виконання наукових робіт у сфері права;

– дієвих механізмів упровадження результатів фундаментальних наукових досліджень у практичну діяльність органів державної влади, судових і правоохоронних органів.

➤ Обмежена участь у міжнародних наукових проєктах, зумовлена недостатнім рівнем проєктної та англійської компетентності наукових працівників, а також недостатньою інформаційною наповненістю та функціональністю офіційних вебресурсів.

6. Організаційно-методичні проблеми

➤ Наявність складної, багаторівневої системи органів управління науковою сферою, що знижує ефективність ухвалення управлінських рішень.

➤ Відсутність належної координації та чітких інструментів взаємодії між суб'єктами державного регулювання і управління у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

➤ Невиправдано ускладнена процедура вступу до аспірантури та нерівність у можливості створення абітурієнтського середовища за відсутності магістратури в наукових установах порівняно з університетами,

що негативно впливає на оновлення кадрового потенціалу наукових установ і обмежує можливості формування спеціального фонду фінансування.

➤ Ігнорування специфіки правничих досліджень при затвердженні методик оцінювання ефективності діяльності наукових установ і реальних потреб органів державної влади та судової системи в науково-правових висновках.

➤ Надмірно стислі строки проведення державної атестації наукових установ, технічні збої під час оброблення показників, сумніви щодо відкритості відбору експертів і рівня їх фахової компетентності, а також відсутність належних механізмів верифікації результатів оцінювання.

➤ Передача Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз до відання НАН України, що призвело до втрати кадрових ресурсів, обсягів фінансування та будівлі в м. Києві, необхідної для виконання статутних функцій і забезпечення діяльності керівних органів НАПрН України.

➤ Надмірна кількість позапланових і тривалих перевірок з боку державних контрольних органів, що негативно впливає на психологічний клімат у колективах і якість виконання професійних обов'язків працівниками апарату президії та наукових установ НАПрН України.

II. КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ, МІСІЯ, ВІЗІЯ НАПрН УКРАЇНИ

Керівні принципи – це базові підходи до організації діяльності НАПрН України, шляхів її розвитку та реалізації статутних завдань.

Систему керівних принципів утворюють такі принципи: верховенство права; пріоритет прав і свобод людини; орієнтація на суспільний запит; наукова об'єктивність і незалежність; самоврядність; академічна свобода; інтеграція науки та практики; відкрита наука; публічність і відкритість; професійна етика та академічна доброчесність; цілеспрямованість; гнучкість; інноваційність; інтегративність та узгодженість; моніторинг, оцінка та коригування; інклюзивність.

Верховенство права – діяльність НАПрН України ґрунтується на Конституції та законах України, інших нормативно-правових актах, забезпечує дотримання принципу рівності всіх перед законом, а також спрямована на зміцнення правової системи та забезпечення справедливості в усіх сферах діяльності.

Пріоритет прав і свобод людини – захист прав і свобод громадян людини як головна цінність і пріоритетний напрям наукових досліджень НАПрН України.

Орієнтація на суспільний запит – пріоритетність науково-правових досліджень, що відповідають актуальним потребам держави, суспільства та правової системи, сприяють вирішенню соціально-правових проблем і формуванню ефективної політики.

Наукова об'єктивність і незалежність – уся науково-дослідна діяльність здійснюється на основі поглибленого аналізу правових явищ, незалежно від політичного чи ідеологічного впливу.

Самоврядність – здійснення діяльності НАПрН України на засадах виборності та колегіальності органів управління, самостійного визначення тематики фундаментальних наукових досліджень, формування власної організаційної структури, вирішення кадрових та науково-організаційних питань, здійснення міжнародних наукових зв'язків.

Академічна свобода – забезпечення свободи вибору тем досліджень, методів наукової роботи й форм представлення результатів, без цензури та

зовнішнього політичного чи економічного тиску, за умови дотримання етичних і правових норм.

Інтеграція науки та практики – поєднання фундаментальних наукових досліджень НАПрН України з практичною діяльністю у сфері права й правозастосування, з метою забезпечення їх безпосереднього впливу на вдосконалення законодавства, судової практики та правової системи в цілому.

Відкрита наука – спосіб організації наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів, зокрема дослідницьких даних і науково-технічної інформації (крім інформації, що відповідно до законодавства визнана інформацією з обмеженим доступом) з можливістю їх багаторазового використання, обміну та поширення за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою прискорення науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між ученими, з дотриманням авторських і суміжних прав.

Публічність і відкритість – забезпечення публічного поширення фінансової та організаційної звітності на офіційному вебсайті НАПрН України.

Професійна етика й академічна доброчесність – дотримання етичних і правових норм наукової та освітньої діяльності, забезпечення чесності, об'єктивності, прозорості й відповідальності під час проведення наукових досліджень, підготовки та оприлюднення їх результатів, боротьба з плагіатом, фальсифікацією результатів, здійснення експертної, освітньої й управлінської діяльності, а також запобігання порушенням академічної етики та конфлікту інтересів.

Цілеспрямованість – забезпечення реалізації візії, місії, стратегічних цілей, сталого розвитку й довгострокової стабільності НАПрН України.

Гнучкість – можливість адаптації до змінних обставин, нових викликів, ефективне реагування на непередбачувані ситуації, ризики та коригування планів-заходів.

Інноваційність – впровадження інновацій та новітніх технологій, стимулювання втілення нових ідей і рішень, задля досягнення більш ефективних результатів.

Інтегративність і узгодженість – взаємозв'язок і взаємодія між усіма органами управління та науково-організаційними підрозділами НАПрН

України з метою забезпечення їх синергії задля досягнення максимального ефекту.

Моніторинг, оцінка та коригування – постійний моніторинг та оцінка результатів діяльності НАПрН України, можливість внесення коригувань і оперативного реагування на зміни та виклики.

Інклюзивність – забезпечення рівних можливостей для вчених-правників різних гендерів, національностей та соціальних груп.

МІСІЯ – комплексний розвиток правничої науки, організація та проведення фундаментальних і прикладних науково-правових досліджень у сфері держави і права з метою інтелектуального забезпечення українського державотворення, утвердження верховенства права й забезпечення ефективного функціонування демократичних інституцій, науково-правового сприяння формуванню і реалізації державної правової політики відповідно до системи конституційних принципів і міжнародних зобов'язань України, удосконалення доктринальних засад забезпечення, охорони та захисту інтересів держави, громадянського суспільства, людини і громадянина.

ВІЗІЯ – утвердження НАПрН України як провідного вітчизняного науково-експертного центру, діяльність якого забезпечує науково-правове супроводження формування та реалізації правової політики України, її європейського та євроатлантичного курсу, розвиток доктринальних засад правового забезпечення національної безпеки (безпекового середовища) для нинішнього та прийдешніх поколінь громадян України.

III. ЦІЛЬОВІ ВЕКТОРИ ДІЯЛЬНОСТІ НАПрН УКРАЇНИ НА 2026–2030 РОКИ

Запропоновані у Стратегії цільові вектори є наслідком осмислення попереднього досвіду, а вказані слабкі сторони та загрози стали підґрунтям для формування відповідних пріоритетів і завдань діяльності НАПрН України на 2026–2030 роки, зокрема:

- розвиток науково-експертної діяльності, участь у законотворчості, взаємодія з органами державної влади, судовими та правоохоронними органами, які продемонстрували високу практичну ефективність, стали підґрунтям для формування вектора «Стратегічне правове лідерство та експертне забезпечення»;

- накопичений досвід міжнародного співробітництва та адаптації національного законодавства до права Європейського Союзу безпосередньо відображений у векторі «Євроінтеграція та адаптація законодавства»;

- результати фундаментальних і прикладних наукових досліджень обумовили необхідність їх подальшого розвитку в межах вектора «Комплексний розвиток правничої науки»;

- введення режиму воєнного стану, потреби в реформуванні та розвитку і державної, і недержавної складових сектору безпеки України, наявність завдань повоєнного відновлення знайшли своє відображення у векторі «Правове забезпечення національної безпеки та повоєнного відновлення»;

- організаційні й управлінські рішення (реорганізація апарату президії та науково-експертної діяльності, створення нових наукових центрів, удосконалення системи внутрішнього аудиту й контролю, розвиток видавничої сфери) покладені в основу вектора «Інституційний розвиток»;

- оптимізація співпраці з інституціями наукової сфери, участь у розвитку юридичної освіти, просвітницькій діяльності, підвищенні престижу наукової праці, забезпечення академічної доброчесності стали базою вектора «Консолідація інтелектуального потенціалу правничої науки, розвиток інфраструктури, кадрове забезпечення».

3.1. Вектор «Стратегічне правове лідерство й експертне забезпечення»

3.1.1. Зміцнення позиції НАПрН України як ключового інтелектуального й експертного центру

➤ Утвердження НАПрН України як провідного національного науково-експертного центру у сфері формування та реалізації державної правової політики, активного суб'єкта розвитку національної правової системи.

➤ Участь у розробці стратегічних документів і державних програм у сфері права.

➤ Ініціювання розробки та затвердження на загальнодержавному рівні єдиної Концепції наукової доктрини Української державності.

➤ Участь науковців НАПрН України у підготовці та проведенні парламентських і комітетських слухань з питань розвитку галузевого законодавства.

➤ Проведення спільних науково-практичних заходів з органами державної влади у сфері правотворення та правозастосування.

➤ Підготовка й надання експертно-аналітичних матеріалів на запити державних органів щодо ефективності чинного законодавства.

➤ Забезпечення впровадження результатів наукових досліджень у законотворчу діяльність.

➤ Ініціювання змін до статей 22 і 44 Закону України «Про правотворчу діяльність» щодо включення НАПрН України до числа суб'єктів з розробки Наукової концепції розвитку законодавства України та проведення юридичної (правової) експертизи проєктів законів.

3.1.2. Підвищення якості правотворчої та правозастосовної діяльності

➤ Підготовка й надання науково-правових висновків і експертних досліджень на запити органів державної влади та судових органів.

➤ Наукове забезпечення законопроектної діяльності Верховної Ради України, участь науковців НАПрН України в роботі науково-експертних рад та інших дорадчих органів при комітетах Верховної Ради України.

➤ Участь науковців НАПрН України в діяльності дорадчих органів при Президентові України, науково-експертне забезпечення діяльності Офісу Президента України.

➤ Науково-експертний супровід нормотворчої діяльності Кабінету Міністрів України, зокрема підготовки законопроектів, що вносить Уряд у порядку законодавчої ініціативи.

➤ Участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері розвитку науки спільно з Міністерством освіти і науки України.

3.1.3. Моніторинг законодавства та прогнозування його розвитку

➤ Запровадження системи наукового моніторингу ефективності правозастосування (ex-post control) з використанням судової практики, звітів правоохоронних органів, виявлення колізій, прогалин і застарілих норм.

➤ Розроблення науково обґрунтованих прогнозів розвитку національного законодавства в умовах євроінтеграції та повоєнного відновлення, зокрема щодо:

– наслідків імплементації acquis ЄС для економіки та державного управління;

– моделей перехідного правосуддя, механізмів репарацій та відновлення зруйнованої інфраструктури;

– правового регулювання використання штучного інтелекту й цифрових активів.

➤ Підготовка щорічних доповідей про стан законодавства України та дорожніх карт розвитку окремих галузей права.

3.1.4. Науково-експертний і методичний супровід діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування

➤ Укладення меморандумів про співпрацю з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх асоціаціями.

➤ Залучення науковців НАПрН України до діяльності консультативно-дорадчих органів і робочих груп на регіональному й місцевому рівнях.

➤ Участь у розробці та реалізації регіональних програм і проєктів повоєнного відновлення, розвитку інфраструктури та соціальної адаптації.

➤ Формування системи моніторингу регіонального і муніципального розвитку, узагальнення кращих практик, підготовка аналітичних звітів.

➤ Організація науково-практичних заходів, семінарів і тренінгів для підвищення управлінської спроможності органів влади.

➤ Використання цифрових технологій для дистанційного консультування та просвітницької діяльності.

3.1.5. Співпраця з судовими та правоохоронними органами

➤ Розвиток взаємодії з Конституційним Судом України, Верховним Судом, Вищим антикорупційним судом.

➤ Співпраця з Міністерством внутрішніх справ України, Національним антикорупційним бюро України, Службою безпеки України, Державним бюро розслідувань, Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА), Бюро економічної безпеки, Державною прикордонною службою України та іншими правоохоронними та антикорупційними органами.

➤ Підготовка науково-правових висновків, участь у наукових радах, робочих групах і спільних заходах.

3.1.6. Взаємодія з громадянським суспільством

➤ Налагодження системної співпраці з інститутами громадянського суспільства.

➤ Аналіз впливу законодавства на діяльність громадського сектору й підготовка пропозицій щодо його вдосконалення.

➤ Участь у розробці та науковому супроводі спільних грантових і громадських проєктів.

➤ Проведення спільних науково-практичних заходів з питань державного будівництва, повоєнної відбудови та європейської інтеграції України.

➤ Ініціювання створення Реєстрів офіційних пам'яток і реліквій Української державності, підготовки та видання енциклопедичних, науково-популярних видань, фотолітописів Української державності.

3.2. Вектор «Євроінтеграція та адаптація законодавства»

3.2.1. Адаптація національної правової системи до права Європейського Союзу

➤ Сприяння формуванню науково обґрунтованої моделі адаптації законодавства України до права Європейського Союзу із збереженням національної правової ідентичності.

➤ Розроблення доктринальних засад поєднання українських правових традицій з європейськими цінностями та стандартами.

➤ Удосконалення інституційного механізму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу шляхом створення постійно діючого аналітичного центру.

3.2.2. Права й свободи людини в умовах поглиблення євроінтеграції

➤ Подальша адаптація системи прав і свобод людини до європейських стандартів, імплементація практики Європейського суду з прав людини та Суду Європейського Союзу.

➤ Сприяння підготовці фахівців з європейського права, здатних ефективно застосовувати європейські правозахисні стандарти в національній правовій системі.

3.3. Вектор «Комплексний розвиток правничої науки»

3.3.1. Пріоритетні (перспективні) напрями, за якими здійснюються організація та проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у галузі права

3.3.1(1). Правові механізми забезпечення та захисту прав і свобод людини

1. Світоглядні та методологічні засади праворозуміння в умовах глобальних викликів і геополітичних конфліктів.

2. Права людини, демократія та верховенство права як фундаментальні правові цінності в умовах геополітичних трансформацій і технологічних викликів XXI сторіччя.

3. Особливості утвердження доктрини прав людини в національній правовій системі.

4. Правові механізми забезпечення та захисту прав людини і громадянина під час дії воєнного стану та повоєнного відновлення (теоретико-методологічні та прикладні аспекти).

5. Забезпечення балансу між публічними інтересами у сфері національної безпеки, захисту державного суверенітету і територіальної цілісності та гарантіями прав і свобод людини в умовах відсічі російської агресії.

6. Підвищення ефективності правового забезпечення ветеранської політики України.

7. Юридичні механізми забезпечення прав та інтересів військовослужбовців, ветеранів, учасників бойових дій та членів їх сімей під час дії воєнного стану й повоєнного відновлення України.

8. Правові механізми захисту прав внутрішньо переміщених осіб, біженців і репатріантів, міжнародне співробітництво для підтримки біженців.

9. Захист прав дитини в умовах війни та відновлення освітнього середовища.

10. Соціальні гарантії та захист вразливих груп населення в процесі повоєнної трансформації.

11. Новітні права людини в умовах інформаційно-технологічних, біотехнологічних та інших викликів.

12. Удосконалення системи юридичних гарантій прав людини в Україні в умовах процесу адаптації до стандартів прав людини Ради Європи та Європейського Союзу.

13. Практика Європейського суду з прав людини в механізмі забезпечення прав і свобод людини в Україні в умовах війни та повоєнного відновлення України.

14. Імплементация в Україні стандартів прав людини, вироблених у практиці Суду Справедливості Європейського Союзу.

15. Удосконалення правових механізмів використання міжнародних судів та трибуналів для забезпечення справедливості на глобальному рівні.

16. Європейські стандарти недискримінаційного поведіння та їх імплементация в правову систему України (теоретико-методологічні та прикладні аспекти).

17. Підвищення ролі конституційного нормоконтролю в процесі національної імплементации стандартів прав людини Ради Європи та Європейського Союзу.

18. Механізми міжнародно-правової відповідальності за воєнні злочини та злочини проти людяності як форма відновлення прав жертв збройної агресії РФ проти України.

19. Юридичні механізми компенсації збитків та відшкодування шкоди постраждалим від агресії РФ.

20. Транзитивна й постконфліктна юстиція: правові засоби відновлення справедливості та реабілітації постраждалих.

21. Юридичні гарантії прав людини та їх забезпечення в умовах правосуддя перехідного (повоєнного) періоду.

22. Забезпечення національної консолідації, колективних та індивідуальних культурних прав людини в процесі реінтеграції тимчасово окупованих територій.

23. Правові засоби забезпечення міжетнічної злагоди та захисту прав національних меншин у процесі відновлення України.

24. Цифрові права й цифрові обов'язки членів громадянського суспільства.

25. Цифровізація адміністративних послуг із соціальної та професійної адаптації ветеранів війни при переході від військової служби до цивільного життя.

26. Удосконалення правових механізмів збалансування прав людини та публічних інтересів суспільства й держави.

27. Обмеження та захист прав людини в умовах збройних конфліктів і надзвичайних ситуацій.

28. Юридичні гарантії забезпечення прав людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

29. Створення державної та недержавної фінансової інфраструктури для забезпечення реалізації трудових гарантій, працевлаштування, соціальної адаптації ветеранів війни та членів їх сімей.

3.3.1(2). Історико-правничі дослідження

1. Проблеми вдосконалення методології історико-правничої науки.

2. Розвиток термінології історико-правничої науки: проблемні та перспективні напрями.

3. Удосконалення методологічних підходів до узагальнення, критичного аналізу, врахування та використання історичного досвіду (вітчизняного й зарубіжного).

4. Джерела історико-правничої науки: проблеми їх достовірності.

5. Проблемні аспекти становлення та розвитку історико-правничих шкіл.

6. Сучасний стан історіографії історико-правничої науки та найголовніші аспекти її розвитку.

7. Вплив американської та європейської історико-правної традиції на розвиток історії держави та права України.

8. Історико-правничі аспекти становлення та розвитку державних інституцій України.

9. Компартиїно-радянська система придушення національно-визвольного руху в Україні (інституційна й нормативна складові).

10. Найпоширеніші міти історії держави і права України та правда історії.

11. Викриття історико-правничих міфологем російської псевдонауки.

3.3.1(3). Утвердження, захист, збереження та популяризація історії Української державності

1. Історико-правничий та теоретико-правничий аналіз і співвідношення понять «державність», «державотворення» та «держава».

2. Мова, історія, культура й духовність, як невіддільні підвалини Української державності.

3. Історична тяглість ідеї української державності як національної державної ідеї.

4. Витоки, етапи становлення та розвитку Української державності.

5. Періодизація історії Української державності.

6. Проблеми дослідження стародавніх держав на території сучасної України.

7. Місце і роль Трипільської культури в історії Української державності.

8. Державність киммерійців на території сучасної України. Держава готів.

9. Давні українські племена й передумови формування їхньої державності.

10. Становлення і розвиток державності на давніх українських землях: історико-правничі нариси (VIII сторіччя до н. е. – 882 рік н. е.).

11. Становлення і розвиток українських державних утворень (Куявія, Артанія, Славія).

12. Політичні об'єднання українських племен на території України (білі хорвати, дуліби, волиняни, поляни тощо).

13. Держава династії Києвичів (кінець V сторіччя – 882 рік).

14. Русь, Руська держава: причини, наслідки, етапи становлення та розвитку.

15. Теорії походження Руської держави – України-Руси, їх характеристика й оцінка.

16. Галицько-Волинська держава – спадкоємиця і наступниця Руської держави; причини падіння та її значення в історії Української державності.
17. Українська Волинська Держава (XIV – XV сторіччя.).
18. Литовсько-Руська держава. Спроба збереження і розвитку Української державності.
19. Виникнення Запорізької Січі та її роль в історії Української державності.
20. Національно-визвольна революція XVII сторіччя та відродження Української державності.
21. Українська козацька держава: передумови утворення, її місце в національній і європейській історії.
22. «Руїна» та її наслідки для Української козацької держави.
23. Поступове обмежування, ліквідація Української козацької держави та причини її падіння.
24. Відродження Української державності на початку XX сторіччя.
25. Утворення Української Народної Республіки за Центральної Ради: причини, наслідки та її місце в історії Української державності.
26. Українська Держава за гетьмана П. Скоропадського (квітень – листопад 1918 р.): її проголошення та місце в історії Української державності.
27. Українська Народна Республіка в період Директорії (листопад 1918 року – листопад 1920 року) та її історичне значення.
28. Утворення і діяльність Західно-Української Народної Республіки та її місце в історії Української державності.
29. Акт Злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 року в єдину, соборну й суверенну державу.
30. Причини поразки національно-визвольної боротьби українського народу за свою державну незалежність (1917 – 1923 роки).
31. Передумови виникнення та діяльність українських національно-патріотичних організацій (УВО, ОУН та інших) і їх роль у боротьбі за відновлення Української державності.
32. Проголошення державної незалежності Карпатської України в 1939 році та її значення в історії Української державності.
33. Проголошення у Львові Акта відновлення Української Держави (30 червня 1941 року) та його місце в історії Української державності.

34. Утворення Української повстанської армії та її роль у боротьбі за Українську державність.

35. Прояви української державності в радянській Україні (УРСР) 1917-1991 років.

36. Державність суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави Україна (1991 рік – дотепер).

37. Тяглість українського державотвірного процесу й традиція безперервності Української державності.

38. Самоправне присвоєння Московією 22 жовтня 1721 року власної назви «Русь» та історії України-Руси.

39. Як Московія стала Росією?

40. Делегітимація російських імперських наративів, що дискредитують Українську державність.

41. Підкорення, захоплення та знищення державності України-Руси – головна мета московії-росії протягом усього часу її існування: Московським царством (1547-1721 роки), Російською імперією (1721-1917 роки), Радянською владою (1917-1991 роки) та Російською Федерацією (1991–2025 роки).

42. Русь і Україна на стародавніх мапах світу (1154 рік – XVII сторіччя).

43. Українська державність в історичному живописі (від Трипілля до сьогодення).

3.3.1(4). Удосконалення національної правової системи та її адаптація до європейського права

1. Європейська правова інтеграція як чинник трансформації та модернізації національної правової системи України.

2. Загальноєвропейські правові цінності та їх значення для функціонування правопорядку Європейського Союзу, національних правових систем держав-членів і країн-кандидатів.

3. Удосконалення інституційного механізму адаптації законодавства України до *acquis* ЄС.

4. Забезпечення національної правової ідентичності в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів.

5. Проблеми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу в процесі виконання Угоди про асоціацію та підготовки до членства.

6. Європейська правова традиція як чинник формування сучасної української правової доктрини та практики.

7. Права й свободи людини як пріоритет правової системи України в умовах євроінтеграції.

8. Виконання рішень Європейського суду з прав людини та Суду Європейського Союзу в умовах воєнного стану й відбудови.

9. Правовий вимір розвитку й реформування системи національної та регіональної безпеки у світлі європейських стандартів.

10. Система національних інтересів і механізми їх забезпечення та захисту від зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці України.

11. Особливості правового регулювання і функціонування систем колективної безпеки в об'єднаній Європі.

12. Інституційно-правові засади участі України в системі спільної зовнішньої та безпекової політики Європейського Союзу.

13. Правові основи та проблеми участі громадських та інших недержавних організацій у забезпеченні національної безпеки.

14. Ресурсний суверенітет як матеріальна основа політики держави у сфері національної безпеки.

15. Упорядкування національної правової системи.

16. Адаптація правової системи України до європейських стандартів у сфері правосуддя, верховенства права й належного урядування.

17. Удосконалення виборчого законодавства на шляху до інтеграції України до Європейського Союзу та повоєнного відновлення.

18. Правове забезпечення цифрової трансформації та кібербезпеки в контексті інтеграції до Європейського Союзу.

19. Адаптація законодавства України у сфері захисту прав національних меншин і етнокультурної політики до права Європейського Союзу.

20. Розвиток адміністративного права й публічного управління України на основі *acquis* ЄС.

21. Європеїзація юридичної освіти й науки в Україні.

22. Дослідження проблемних аспектів нормопроектування як інструменту забезпечення якості, ефективності, системності законодавства і регулятивної здатності нормативно-правових актів у контексті адаптації до права Європейського Союзу.

23. Адаптація українського приватного права до європейського права у сфері соціальної ринкової економіки та соціального забезпечення.

24. Правове забезпечення надання медичних послуг в умовах викликів цифровізації, європеїзації та війни.

25. Модернізація правового регулювання відносин з надання медичних послуг в умовах європеїзації господарського та цивільного законодавства.

26. Захист і популяризація національної культури в контексті євроінтеграції.

3.3.1(5). Правове забезпечення державного будівництва, розвитку політичної системи та публічної служби

1. Сучасне вітчизняне державотворення: тенденції розвитку в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення.

2. Удосконалення форми державного правління в Україні.

3. Проблеми та перспективи конституційно-правової реформи в Україні.

4. Конституційно-правові засади взаємовідносин держави та громадянського суспільства.

5. Конституційно-правові основи розвитку політичної системи в Україні.

6. Правове забезпечення адміністративної реформи в умовах становлення та розвитку сучасного українського конституціоналізму.

7. Правові засади реформування системно-структурної організації публічної влади в контексті інтеграції до Європейського Союзу

8. Інституційна незалежність Конституційного Суду України: правовий механізм забезпечення та міжнародні стандарти.

9. Проблеми вдосконалення функціонування інституту конституційної скарги як засобу забезпечення прав і свобод особи в контексті європейської інтеграції України.

10. Конституційно-правові засади народовладдя та розвитку інститутів прямої демократії в Україні.

11. Інститут народовладдя в умовах повномасштабної війни.

12. Народовладдя та правовий режим надзвичайного стану: проблеми взаємного впливу.

13. Проблеми становлення та розвитку правового режиму надзвичайного стану в Україні.

14. Взаємовідносини держави та громадянського суспільства: конституційні механізми взаємодії в умовах відбудови.

15. Проблеми розвитку парламентаризму й удосконалення парламентських процедур.

16. Конституційно-правові основи розвитку політичної системи України в умовах європейської інтеграції та повоєнного відновлення.

17. Доктринальні засади законодавчого регулювання адміністративної процедури та належного врядування.

18. Розвиток адміністративно-деліктного й адміністративно-процедурного законодавства України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і повоєнного відновлення.

19. Удосконалення адміністративно-правового регулювання у сфері участі громадян в управлінні державними справами.

20. Правове забезпечення реформи публічного адміністрування на місцевому й регіональному рівнях.

21. Правове забезпечення розмежування повноважень органів державної влади.

22. Удосконалення адміністративної діяльності суб'єктів владних повноважень.

23. Правове забезпечення антикорупційної політики та доброчесності у сфері публічної влади.

24. Правове забезпечення трансформації публічної адміністрації в умовах євроінтеграції, воєнного стану та повоєнного відновлення.

25. Розвиток електронного урядування та електронної демократії в умовах цифрової трансформації.

26. Правове забезпечення інформаційної безпеки й охорони персональних даних у сфері електронного урядування.

27. Інструменти штучного інтелекту в діяльності публічної адміністрації: стан правового регулювання та перспективи.

28. Удосконалення адміністративної діяльності суб'єктів владних повноважень з урахуванням європейських стандартів публічного управління.

29. Судовий контроль за публічною адміністрацією в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України.

30. Електронне правосуддя: цифрова трансформація правосуддя і доступ до правової допомоги у воєнний та повоєнний період.

31. Інституційна стійкість публічної служби під час дії воєнного стану й у період повоєнного відновлення України.

32. Європейська інтеграція як чинник розвитку законодавства України про публічну службу.

33. Удосконалення правового регулювання публічної служби в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

34. Інституційний механізм адаптації законодавства України про публічну службу до законодавства Європейського Союзу.

35. Удосконалення організаційно-правового механізму відновлення публічної служби на деокупованих територіях України.

36. Забезпечення реалізації права на публічну службу в умовах розбудови інклюзивної та гендерно збалансованої моделі публічної адміністрації.

37. Правове забезпечення вдосконалення професійної компетентності публічних службовців у сфері використання української та іноземних мов.

38. Цифровізація як основа нової моделі публічної служби в Україні: проблеми правового регулювання та застосування.

3.3.1(6). Правове забезпечення реформи територіальної організації влади та місцевого самоврядування

1. Правова політика у сфері територіальної організації влади в контексті євроінтеграції України та в умовах воєнного стану і повоєнного відновлення.

2. Генеза й сучасний стан муніципально-правової доктрини, її вплив на територіальну організацію влади та конституційні основи місцевого самоврядування.

3. Європейські стандарти у сфері децентралізації влади, правові аспекти їх імплементації в Україні.

4. Конституційно-правові засади децентралізації влади та розвитку місцевого самоврядування в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

5. Принцип територіальної цілісності та недоторканності території України: міжнародно-правовий та внутрішньодержавний аспекти.

6. Адміністративно-територіальний устрій як об'єкт сучасної правової

політики: європейський і національний досвід.

7. Регіоналізація як напрям формування багаторівневого урядування.

8. Модернізація правових та інституційних засад представництва й захисту інтересів регіонів і територіальних громад.

9. Європейські стандарти належного урядування і їх упровадження в національну систему територіальної організації влади.

10. Теоретичні основи вдосконалення правового статусу військових і військово-цивільних адміністрацій в Україні.

11. Модернізація системно-структурної організації органів виконавчої влади на шляху євроінтеграції України та в умовах повоєнного відновлення.

12. Концептуальні засади та правові основи відновлення діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на деокупованих територіях.

13. Правовий механізм попередження та розв'язання компетенційних конфліктів між органами державної влади й органами місцевого самоврядування.

14. Правові засади забезпечення сталого розвитку й інституційної спроможності територіальних громад і регіонів України.

15. Правове забезпечення участі органів місцевого самоврядування в національній системі стійкості.

16. Проблеми реформування органів місцевого самоврядування на засадах Європейської хартії місцевого самоврядування, оновлення законодавчої основи його діяльності.

17. Правове регулювання та розвиток концепції ефективності публічного управління на територіальних рівнях організації влади.

18. Трансформація правової моделі державного контролю та нагляду місцевого самоврядування в контексті забезпечення національної безпеки та в умовах воєнного стану і повоєнного відновлення.

19. Правове забезпечення інформатизації місцевого самоврядування, розвитку форм електронної демократії на місцевому й регіональному рівнях.

20. Правове забезпечення розвитку локальних форм партисипативної демократії та громадської участі у відбудові територій.

21. Міжнародні стандарти у сфері доступу до інформації та участі громадян у процесі ухвалення рішень: питання імплементації в діяльності органів місцевого самоврядування.

22. Міжнародні стандарти муніципальної служби, шляхи їх імплементації в національне законодавство.

3.3.1(7). Правове забезпечення у сфері національної безпеки й оборони

1. Теоретико-правові основи забезпечення національної безпеки й оборони, захисту прав і безпеки людини та громадянина, суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності України.

2. Теоретичні й міжнародно-правові засади формування і розвитку системи гарантій функціонування конституційного ладу, державної влади, суверенітету, територіальної цілісності, національної безпеки й оборони України в контексті розв'язаної рф збройної агресії, трансформації систем національної, колективної та міжнародної безпеки.

3. Правові засади формування та реалізації державної політики з питань національної безпеки й оборони; розвитку системи забезпечення національної та воєнної безпеки, реформування і розвитку суб'єктів сил безпеки і оборони та оборонно-промислового комплексу, застосування цифрових інновацій, штучного інтелекту, безпілотних систем і робототехніки у сфері оборони.

4. Теоретичні основи розвитку права національної безпеки, права міжнародної безпеки, військового права й міжнародного гуманітарного права; методологічні та прикладні засади розвитку законодавства з питань національної безпеки й оборони, правового забезпечення організації та діяльності сил безпеки і оборони та недержавних суб'єктів сектору безпеки як складової системи забезпечення національної безпеки України.

5. Правові засади забезпечення національної безпеки та захисту національних інтересів у зовнішньо- і внутрішньополітичній сферах, у сфері державної безпеки, у сферах воєнної безпеки й охорони державного кордону; модернізація правової політики України щодо стратегій економічної, енергетичної та екологічної безпеки в умовах глобальних і регіональних трансформацій.

6. Проблеми боротьби з тероризмом, організованою злочинністю і корупцією, протидії злочинам проти основ національної безпеки, проти миру й безпеки людства та міжнародного правопорядку; виявлення, документування та розслідування воєнних злочинів, злочину геноциду й злочинів проти людяності, скоєних рф на території України.

7. Правові засади та проблеми протидії колабораціонізму, виявлення та припинення колабораційної діяльності на тимчасово окупованих територіях; правове забезпечення діяльності сил безпеки і оборони на деокупованих територіях України.

8. Проблеми відновлення, організації та діяльності системи військової юстиції у складі військової поліції, військової прокуратури, адвокатури та військових судів; розвиток законодавчого забезпечення оперативно-розшукової, розвідувальної, контррозвідувальної та оперативно-бойової діяльності.

9. Правові проблеми застосування та розвитку інституту «бойового імунітету» та юридичної відповідальності військового командування оперативного, оперативно-тактичного й тактичного рівнів за наслідки управлінської діяльності під час воєнних та бойових дій відповідно до стандартів країн НАТО.

10. Правові засади формування ефективних механізмів мотивації до військової служби, реалізації державних гарантій соціального захисту військовослужбовців і членів їх сімей, необхідного медичного й соціального забезпечення в разі поранення (контузії, каліцтва) чи захворювання в процесі виконання завдань щодо забезпечення безпеки й оборони України.

11. Правові аспекти становлення і розвитку демократичного контролю над воєнною організацією, державними й недержавними суб'єктами сектору безпеки; організаційно-правові засади цивільно-військового співробітництва, становлення і розвитку системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони та євроатлантичної інтеграції України.

12. Правові проблеми формування і розвитку систем регіональної (субрегіональної) і міжнародної безпеки, міжнародного співробітництва в цій сфері й адаптації національного законодавства до норм міжнародного права, законодавства Європейського Союзу і стандартів НАТО в галузі безпеки й оборони.

13. Кримінально-правове забезпечення національної безпеки, захисту суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності України.

14. Актуальні питання кримінально-правового забезпечення обороноздатності України в умовах воєнного стану й повоєнного відновлення.

15. Проблеми та перспективи формування правових стандартів безпеки штучного інтелекту.

16. Правові засади безпеки використання штучного інтелекту у сфері національної безпеки й оборони.

17. Правове забезпечення балансу між національною безпекою та дотриманням прав і свобод людини.

3.3.1(8). Правове забезпечення в інформаційній сфері та сфері інформаційної безпеки

1. Інформація та інформаційна сфера як об'єкти права, теорія, методологія і напрями розвитку інформаційного права; філософські й теоретико-правові основи розвитку суспільних відносин в умовах розбудови та розвитку інформаційного суспільства й суспільства знань.

2. Захист прав, свобод, приватності життя та безпеки людини в інформаційній сфері в умовах поширення інформаційних (цифрових) технологій, розвитку національного і глобального інформаційного простору.

3. Правові засади формування та реалізації державної політики в інформаційній сфері та сфері інформаційної безпеки, розвитку системи державного управління та регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері та кіберпросторі. Проблеми впровадження і розвитку інформаційно-правових підсистем електронного парламенту та е-урядування, onse-only principle та міжоперабельність електронних послуг.

4. Правові основи інформаційної безпеки та розвитку системи забезпечення інформаційної безпеки як однієї з основних функцій держави; актуальні проблеми забезпечення інформаційної та кібербезпеки, боротьби з кіберзлочинністю, кібершпигунством, інформаційним і кібертероризмом.

5. Правовий режим інформації, інформаційних ресурсів, продукції і послуг; впровадження правових механізмів data sharing та data altruism; правове забезпечення формування національних інформаційних ресурсів та інформаційної інфраструктури й доступу до них; право власності в інформаційній сфері; інформаційне законодавство і напрями його розвитку в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.

6. Правове забезпечення захисту персональних даних, інформації з обмеженим доступом і технічного захисту інформації; запобігання і протидії інформаційній агресії, інформаційним та психологічним операціям, іншим негативним інформаційним впливам і впливам інформаційних технологій на шкоду людині, суспільству, державі та міжнародному

правопорядку.

7. Правове забезпечення функціональних напрямів інформаційної діяльності (адміністративних послуг і доступу до публічної інформації; документообігу і державної статистики; медіа та реклами; видавничої, бібліотечної, архівної і музейної справи; інформаційної діяльності в галузях освіти і науки, культури і мистецтв, в економічній, фінансовій, банківській та інших сферах).

8. Правові основи інформаційної діяльності Верховної Ради України та інших державних органів, органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів та органів суду, закладів, установ, підприємств та організацій різних форм власності, неурядових організацій та інших інститутів громадянського суспільства.

9. Правові засади розвитку національних медіа; захисту прав і свобод професійної діяльності журналістів; запобігання інформаційному насильству, інформаційній експансії та монополізації національного інформаційного простору; утвердження в національному інформаційному просторі духовних, культурних і моральних цінностей народу України.

10. Основи соціально-правового моделювання, системної інформатизації правотворчої, правозастосовної і правоосвітньої діяльності, розвитку цифрової демократії та електронного державного управління. Проблеми впровадження і розвитку інформаційно-правових підсистем електронного парламенту та е-урядування, електронних систем і баз даних у галузі держави і права в контексті повоєнного відновлення і розвитку України.

11. Історія інформаційного права й правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері; проблеми юридичної відповідальності, попередження, виявлення і припинення злочинів та інших правопорушень в інформаційній сфері.

12. Інформаційне право зарубіжних країн, порівняльне законодавство в інформаційній сфері; адаптація законодавства України до норм правових актів Європейського Союзу й міжнародного інформаційного права; правові засади міжнародного співробітництва в інформаційній сфері.

3.3.1(9). Правове забезпечення у сфері цифрової трансформації та інновацій

1. Філософські й теоретико-правові основи формування і розвитку

суспільних відносин у сфері цифрової трансформації та інновацій; теорія, методологія і напрями правового забезпечення цифрової трансформації та інноваційного розвитку в різних сферах життєдіяльності людини, суспільства, держави та міжнародної спільноти.

2. Правові засади формування і реалізації державної політики у сфері цифрової трансформації та інновацій, розвитку системи державного управління в цій сфері та впровадження технологій у сфері урядування (govtech); правове регулювання створення та виробництва складових систем і засобів цифрової трансформації, розвитку цифрової інформаційної інфраструктури, ринку електронних комунікацій, користування радіочастотним ресурсом.

3. Теоретико-методологічні засади формування і розвитку новітніх правових засад щодо визначення понять, критеріїв, змісту й обсягів правоздатності, дієздатності та деліктоздатності штучного інтелекту й робототехніки, опрацювання проблем визначення їх спеціальної або загальної правосуб'єктності та юридичної відповідальності в цих сферах.

4. Правовий режим проєктування, виробництва, впровадження та експлуатації сучасних систем і засобів цифрової трансформації та їх основних складових (імерсивних технологій, технологій інтернету речей, штучного інтелекту, робототехніки, криптовалют, технологій блокчейн, «хмарних» технологій, «великих даних», електронних комунікацій та соціальних мереж).

5. Правове забезпечення функціонування опорних кластерів розвитку для проведення цифрової трансформації у промисловості (Індустрія 4.0), у банківській сфері, енергетиці, аерокосмічній галузі, ретейлі, у сільському господарстві, «розумному» містобудуванні, у системі охорони здоров'я, науці й освіті тощо.

6. Проблеми правового регулювання з питань застосування автономних (безпілотних) транспортних засобів на основі використання технологій штучного інтелекту (автомобілів, літальних апаратів, морських і річкових суден та інших) з урахуванням прогнозованих змін міжнародного права про відкрите море, дорожній рух, цивільну авіацію тощо.

7. Напрями розвитку національного законодавства щодо ринку електронних комунікацій, користування радіочастотним ресурсом, впровадження імерсивних технологій, технологій інтернету речей, штучного інтелекту, робототехніки, криптовалют, технологій блокчейн,

«хмарних» технологій, «великих даних» тощо.

8. Теоретико-правові основи захисту прав і безпеки людини, суспільства й держави в умовах застосування штучного інтелекту, робототехніки, хмарних технологій обчислення, технологій блокчейну, соціальних мереж, а також визначення юридичної відповідальності за правопорушення в цій сфері.

9. Законодавство зарубіжних країн, порівняльне законодавство у сфері цифрової трансформації; імплементація норм правових актів Європейського Союзу й міжнародного права в законодавство України відповідно до її зобов'язань; правові засади міжнародного співробітництва у сфері цифрового майбутнього.

10. Правове забезпечення розвитку цифрових технологій в умовах глобалізації.

11. Правові засади розвитку цифрових ринків в умовах воєнного стану.

3.3.1(10). Правове регулювання інноваційного розвитку України в умовах глобальних викликів

1. Правове забезпечення інфраструктурної підтримки інноваційного процесу в національній інноваційній системі.

2. Інституційно-правові засади розвитку й підтримки інноваційної діяльності в Україні.

3. Стратегічні й тактичні напрями державної політики щодо формування інноваційної інфраструктури.

4. Нормативно-правове забезпечення стандартизації інноваційної діяльності, засобів і методів управління, питань універсалізації приватного й публічного обігу інновацій.

5. Правові засади державного сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримки інноваційних підприємств і стартапів.

6. Правове забезпечення функціонування України в межах єдиного європейського наукового й інноваційного простору.

7. Сприяння перегляду пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки з метою їх наближення до напрямів, визначених у розвинутих державах світу, на основі сучасних світових технологічних трендів.

8. Удосконалення засад державної політики щодо стимулювання

інноваційного підприємництва в умовах повоєнного відновлення.

9. Правове регулювання цифрових активів і використання технології блокчейн у фінансовій сфері. Розвиток людського капіталу в умовах цифровізації.

10. Правове забезпечення формування стратегії інтенсивності впровадження результатів інноваційної діяльності, економіко-правових механізмів реалізації наукових ідей, технічних рішень і трансферу технологій в інноваційних виробничих системах різного рівня правової організації.

11. Правове регулювання створення та функціонування патентних пулів (задачі та функції національних патентних пулів у соціально пріоритетних сферах держави).

12. Правове забезпечення захисту прав громадян, дослідження етико-правових аспектів у зв'язку із запровадженням штучного інтелекту й інших складових цифровізації.

13. Правове забезпечення державного регулювання та стимулювання розвитку сфери енергетики та впровадження інноваційних технологій.

14. Теоретичні засади й нормативно-правове забезпечення інвестування в розвиток систем накопичення енергії, оновлення та модернізації енергетичної інфраструктури.

15. Правове забезпечення інноваційного розвитку виробництва й використання альтернативних джерел енергії для потреб населення.

16. Теоретико-правове обґрунтування сучасних засобів державного впливу на економіку.

17. Формування правових засад для співпраці науки, держави та бізнесу у впровадженні інноваційної та цифрової економіки.

18. Сприяння підвищенню інноваційної культури через освітню діяльність і науково-практичні заходи.

19. Правове забезпечення запровадження інновацій в охорону здоров'я, регулювання використання наукомістких біомедичних технологій у сфері охорони здоров'я.

3.3.1(11). Доктринальні засади правового регулювання приватних відносин і захисту прав, свобод та інтересів її суб'єктів в умовах війни, повоєнного відновлення і євроінтеграції

1. Приватноправові засади фундаментальних основ міжнародного

правопорядку та їх вплив на інтереси людини, суспільства і держави України.

2. Приватне право і підприємництво як інструменти реалізації цілей сталого розвитку України.

3. Європейські виміри рекодифікації цивільного законодавства України.

4. Імплементация в національне законодавство міжнародно-правових інструментів регулювання приватноправових відносин.

5. Вплив діджиталізації на розвиток приватного права України.

6. Удосконалення механізму реалізації та захисту права власності й інших речових прав.

7. Взаємодія приватного й публічного права при регулюванні особистих немайнових відносин.

8. Договір як диспозитивне джерело регулювання приватноправових відносин.

9. Участь інституцій громадянського суспільства в приватних правовідносинах.

10. Здійснення і захист приватних прав та інтересів суб'єктів публічного права.

11. Приватноправовий делікт заподіяння шкоди внаслідок збройної агресії.

12. Публічно-правові механізми страхування воєнних і катастрофічних ризиків.

13. Модернізація механізмів забезпечення житлової потреби в Україні.

14. Розвиток принципів цивільного судочинства в контексті реформування судової системи України.

15. Процесуальні гарантії реалізації права на справедливий суд в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

16. Адаптація процедур визнання та виконання рішень судів і арбітражів до європейських стандартів.

17. Підвищення ефективності альтернативних способів вирішення спорів в Україні.

18. Підвищення ефективності виконавчого провадження на основі кращих світових практик.

20. Засоби забезпечення єдності судової практики в Україні та європейських країнах.

21. Адаптація національних засобів захисту приватних прав, свобод та інтересів до стандартів Європейської конвенції з прав людини.

22. Вплив екстраординарних обставин (епідемій, масштабних і тривалих стихійних лих, війни) на цивільне судочинство.

23. Використання штучного інтелекту як сучасний виклик для правосуддя.

24. Динаміка й захист речових прав в умовах цифровізації цивільного обороту, війни та євроінтеграції України.

25. Цивільний обіг зброї, інших товарів військового призначення і товарів подвійного призначення в Україні.

26. Приватноправове регулювання волонтерської діяльності.

27. Європейські виміри регулювання сімейних правовідносин в Україні.

28. Дотримання принципу забезпечення найкращих інтересів дитини в Україні в умовах війни.

29. Розвиток концепції спадкового права в Україні під впливом сучасних викликів.

30. Гармонізація спадкового права з правом Європейського Союзу: теоретико-правові та практичні аспекти.

31. Трастові конструкції у спадковому праві та проблеми їх адаптації до права Європейського Союзу.

32. Адаптація страхового законодавства до *acquis* ЄС.

33. Доктринальні засади гласності прав, правочинів та юридичних фактів у приватному праві.

3.3.1(12). Правове забезпечення формування і реалізації екологічної політики, земельної та аграрної реформ в Україні

1. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення державної аграрної політики України за європейським вектором розвитку сільського господарства.

2. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення державної політики сільського розвитку України в контексті європейських вимог сталого розвитку.

3. Наукові концепції інноваційного оновлення аграрного права у правовій системі України.

4. Наукові концепції та юридичне прогнозування перспектив

розвитку аграрного законодавства у правовій системі України.

5. Теоретичні засади адаптації аграрного законодавства до законодавства Європейського Союзу.

6. Теоретичні основи юридичної природи аграрних правовідносин у сучасних умовах.

7. Концептуальні засади правового регулювання публічно-приватних відносин у сільському господарстві в ринкових умовах.

8. Теоретичні основи здійснення і юрисдикційного захисту прав і свобод в аграрній сфері.

9. Концептуальні основи та законодавче забезпечення правового регулювання аграрних відносин відповідно до Цілей сталого розвитку до 2030 року.

10. Правове забезпечення реалізації Стратегії розвитку сільського господарства відповідно до Спільної аграрної політики Європейського Союзу.

11. Інституційно-правове забезпечення інноваційного розвитку сільського господарства в умовах інтеграції до європейських стратегій сталого розвитку.

12. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення продовольчої безпеки на національному й міжнародному рівнях.

13. Концептуальні засади трансформації правового статусу фермерських господарств України в контексті завдань і цілей Спільної аграрної політики Європейського Союзу.

14. Теоретичні основи правового регулювання органічного сільського господарства в умовах кліматичних змін.

15. Теоретичні основи правового регулювання аграрних відносин із виробництва продукції рибництва й аквакультури.

16. Теоретичні засади правового регулювання аграрних відносин із виробництва продукції лісового господарства.

17. Концептуальні основи вдосконалення правового становища суб'єктів агробізнесу в умовах вступу України до Європейського Союзу.

18. Концептуальні основи формування та перспектив розвитку агроекологічного права у правовій системі України.

19. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення доступу до аграрних ринків в умовах членства України в СОТ.

20. Теоретичні основи інституційно-правового забезпечення стійкості

та конкурентоспроможності сільського господарства в інтеграційних умовах членства України у СОТ та вступу до членів ЄС.

21. Концептуальні засади правового регулювання раціонального використання і охорони земель у сільському, лісовому й рибному господарстві.

22. Теоретичні основи правового забезпечення біорізноманіття у сільському господарстві.

23. Наукові концепції правового забезпечення формування кліматично орієнтованого сільського господарства в умовах вступу України до Європейського Союзу.

24. Теоретичні основи інституційно-правового забезпечення модернізації аграрного сектору, розвитку переробки, інновацій, цифровізації та обміну знаннями.

25. Теоретичні основи правового забезпечення розвитку сільських територій в умовах вступу України до Європейського Союзу.

26. Концептуальні засади юрисдикційного захисту прав і законних інтересів суб'єктів аграрних правовідносин.

27. Концептуальні засади інноваційного оновлення парадигми правового регулювання земельних відносин у сучасних умовах.

28. Наукові концепції та юридичне прогнозування перспектив функціонування земельного права в національній правовій системі України за Європейським вектором сталого розвитку до 2030 року.

29. Концептуальні засади правотворчості з розвитку земельного законодавства і юридичного прогнозування перспектив правового регулювання земельних відносин в Україні в умовах вступу України до Європейського Союзу.

30. Наукові концепції та юридичні прогнози систематизації екологічного, земельного й аграрного законодавства у правовій системі України.

31. Концептуальні основи розвитку земельного законодавства у контексті рекодифікації Цивільного кодексу України та перспектив правового регулювання публічно-приватних земельних відносин у сучасних умовах.

32. Теоретичні основи адаптації земельного законодавства до права Європейського Союзу.

33. Концептуальні основи та законодавче забезпечення правового

регулювання земельних відносин відповідно до Цілей сталого розвитку до 2030 року.

34. Концептуальні засади реалізації конституційної моделі права власності на землю Українського народу.

35. Концептуальні засади реалізації конституційної моделі охорони землі як основного національного багатства Українського народу.

36. Концептуальні засади реалізації конституційних гарантій здійснення права власності на землю виключно відповідно до закону.

37. Концептуальні засади реалізації конституційних імперативів щодо забезпечення соціальної спрямованості економіки у здійсненні права власності на землю Українського народу.

38. Наукові концепції та юридичне прогнозування законодавчого забезпечення здійснення прав на землю в Україні.

39. Концептуальні засади здійснення прав на землю у сільському господарстві в контексті європейських стратегій розвитку сільського господарства, збереження довкілля та мінімізації кліматичних змін.

40. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення реалізації європейської моделі використання і охорони сільськогосподарських угідь в Україні.

41. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення реалізації європейської моделі управління у сфері використання і охорони ґрунтів в Україні.

42. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення просторового планування в механізмі правового регулювання земельних відносин.

43. Науково-теоретичні основи правового забезпечення дистанційного зондування земель і формування системи моніторингу стану й динаміки земельних ресурсів.

44. Наукова парадигма цифровізації правового регулювання земельних відносин.

45. Концептуальні основи інституційно-правового забезпечення відновлення і охорони земель, пошкоджених в умовах російсько-української війни.

46. Концептуальні засади юрисдикційного захисту прав і законних інтересів суб'єктів аграрних правовідносин в умовах російсько-української війни та повоєнного відновлення України.

47. Концептуальні засади інституційно-правового забезпечення державної екологічної політики України в контексті європейських вимог сталого розвитку.

48. Наукові концепції інноваційного оновлення екологічного права у правовій системі України.

49. Наукові концепції та юридичне прогнозування перспектив розвитку природоресурсного й екологічного законодавства у правовій системі України.

50. Теоретичні основи юридичної природи екологічних правовідносин у сучасних умовах.

51. Концептуальні засади правового регулювання екологічних відносин у ринкових умовах.

52. Теоретичні основи здійснення і юрисдикційного захисту прав і свобод в екологічній сфері.

53. Концептуальні засади реалізації конституційних імперативів здійснення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля (навколишнє природне середовище) і загальних екологічних прав людини та громадянина.

54. Науково-теоретичні основи правового забезпечення реалізації права на екологічну безпеку.

55. Концептуальні засади реалізації європейської кліматичної стратегії в національне екологічне законодавство України.

56. Науково-теоретичні основи інституційно-правового забезпечення сталого функціонування екосистем в умовах екзистенційних викликів сучасності.

57. Концептуальні засади реалізації європейських моделей використання, відтворення та охорони природних ресурсів і комплексів (земель, вод, надр, рослинного й тваринного світу, природних ресурсів виключної (морської) економічної зони і континентального шельфу України) у повоєнний період відновлення України.

58. Концептуальні засади реалізації європейських стратегій збереження біологічного різноманіття та правової охорони сортів рослин і порід тварин.

59. Наукові концепції правового регулювання кліматоохоронного (вуглецевого) землеробства в Україні відповідно до європейської кліматичної стратегії та спільної аграрної політики Європейського Союзу.

60. Науково-правові засади поводження з відходами сільського господарства й використання біотехнологій у сільському господарстві.

61. Концептуальні засади формування та реалізації правових механізмів обчислення екологічної шкоди, завданої забрудненням і знищенням екосистем України в умовах російсько-української війни.

62. Правові механізми й управління лісовими екосистемами України для забезпечення сталого розвитку та екологічної безпеки країни.

63. Концептуальні засади реалізації Угоди про застосування санітарних і фітосанітарних заходів СОТ в Україні.

64. Теоретичні основи формування правової бази для інтеграції кліматичної безпеки до системи національної безпеки, вдосконалення механізмів захисту довкілля від наслідків воєнних дій.

65. Концептуальні засади реалізації принципів Європейського зеленого курсу в правовому регулюванні аграрних, земельних, екологічних відносин у забезпеченні відбудови України.

66. Теоретичні основи правового забезпечення циркулярної економіки як засобу раціоналізації природокористування.

67. Концептуальні засади розробки та реалізації правових механізмів досягнення net zero до 2050 року, удосконалення правового регулювання управління кліматичними ризиками (повені, посухи, пожежі, теплові хвилі).

68. Правове регулювання кліматичного фінансування та створення фондів «зеленого» відновлення, залучення міжнародних інвестицій і кліматичних фондів.

69. Концептуальні основи інституційно-правового забезпечення впровадження системи торгівлі викидами в Україні та її узгодження з EU ETS і механізмом CBAM.

70. Теоретичні засади формування правових стимулів для бізнесу на шляху до декарбонізації та досягнення кліматичної нейтральності.

71. Правова база для розвитку інноваційних технологій зберігання і розподілу енергії, правове забезпечення децентралізації енергетики та розвитку енергетичних кооперативів.

72. Правові механізми розвитку відновлювальної енергетики (сонячна, вітрова, біоенергетика, водень), гармонізація енергетичного законодавства України з *acquis* ЄС та інтеграція до ENTSO-E. Формування правової бази для інтеграції кліматичної безпеки до системи національної безпеки, вдосконалення механізмів захисту довкілля від наслідків воєнних дій.

73. Правові основи для застосування принципів Європейського зеленого курсу у відбудові, правовому регулюванні енергоефективності, сталого будівництва та циркулярної економіки.

74. Правова база для інтеграції кліматичної безпеки до системи національної безпеки, вдосконалення механізмів захисту довкілля від наслідків воєнних дій.

75. Теоретико-правові аспекти залучення зелених інвестицій для відновлення України.

76. Наукові концепції з розвитку інститутів кліматичного правосуддя в Україні.

3.3.1(13). Правове забезпечення державної економічної політики в умовах євроінтеграції, дерегуляція у сфері господарювання та підприємництва

1. Концептуальні засади розвитку економічного, господарського та комерційного права в Україні. Конституційні основи правопорядку у сфері господарювання.

2. Господарсько-правове забезпечення формування та реалізації державної економічної політики в умовах євроінтеграції. Форми реалізації державою економічної політики. Основні напрями економічної політики держави. Прогнозування та планування економічного й соціального розвитку. Теоретико-правове обґрунтування сучасних засобів державного впливу на економіку в контексті формування інноваційної та експортно орієнтованої економіки. Методи та засоби правового забезпечення економіки в умовах правового режиму воєнного стану й на період повоєнного відновлення.

3. Проблеми підвищення економічної ефективності господарсько-правових норм. Економічний аналіз права як методологічний інструментарій оцінки ефективності господарсько-правових норм. Державна регуляторна політика: особливості формування та реалізації.

4. Оновлення правової парадигми організації та здійснення господарської (економічної) діяльності в Україні для забезпечення конструктивного поєднання, взаємоузгодження публічних і приватних інтересів у регулюванні господарської (економічної) діяльності, суттєве покращення правових умов для розвитку української економіки та підвищення рівня життя населення.

5. Концептуальні засади розвитку господарського процесуального права, підвищення ефективності господарського судочинства, врегулювання господарських спорів з іноземним елементом.

6. Правовий статус суб'єктів господарського права. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Право власності й обмежені речові права у сфері господарювання. Особливості правового режиму публічної власності у сфері господарювання.

7. Проблеми правового забезпечення управління та регулювання господарської діяльності. Правове забезпечення саморегулювання господарської діяльності. Корпоративна соціальна відповідальність: особливості господарсько-правового забезпечення.

8. Правове забезпечення цифрової складової національної економіки (цифрової економіки України) з урахуванням переваг і загроз цифровізації. Проблеми визначення правового статусу віртуальних суб'єктів (віртуальних підприємств зокрема) і правового режиму віртуальних об'єктів у сфері господарювання. Проблеми правового забезпечення господарсько-договірних відносин у разі застосування цифрових технологій при встановленні договірних зв'язків. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України.

9. Проблеми правового регулювання діяльності в окремих сферах господарювання та галузях економіки. Особливості організації та здійснення господарської діяльності в державному й комунальному секторах економіки України. Спеціальні правові режими господарювання та особливості їх застосування в умовах війни та в період повоєнного відновлення.

10. Правове забезпечення дотримання екологічних і соціальних пріоритетів у сфері господарювання. Господарсько-правове забезпечення розвитку екологічного господарювання. Господарсько-правове забезпечення декарбонізації економіки. Господарсько-правове забезпечення соціальної спрямованості економіки.

11. Розвиток корпоративного законодавства, реалізація та захист корпоративних прав на засадах європейських стандартів корпоративного управління.

12. Проблеми вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин у контексті рекодифікації цивільного законодавства України й адаптації правового статусу юридичних осіб приватного права до сучасних

європейських моделей корпоративного управління та внутрішньокорпоративного регулювання.

13. Правові засади цифровізації корпоративного управління включно з урахуванням європейських підходів до використання електронних форм ухвалення корпоративних рішень, функціонування цифрових реєстрів і корпоративних сервісів, а також забезпечення правової визначеності й прозорості електронних процедур у діяльності органів управління юридичних осіб.

14. Правові аспекти захисту персональних даних, інформаційної та кібербезпеки у корпоративній сфері з урахуванням вимог законодавства Європейського Союзу, визначення обов'язків органів управління юридичних осіб щодо управління цифровими та інформаційними ризиками, а також відповідальності за порушення у сфері обробки даних і забезпечення безпеки корпоративних інформаційних систем.

15. Правове регулювання використання автоматизованих і алгоритмічних систем, у тому числі технологій штучного інтелекту, у корпоративному управлінні та підприємницькій діяльності з урахуванням європейських підходів до підзвітності, контролю та розподілу відповідальності за рішення, ухвалені з використанням таких систем.

16. Роль інтелектуальної власності в системі корпоративних відносин у контексті гармонізації з правом Європейського Союзу, зокрема правовий режим об'єктів інтелектуальної власності в діяльності юридичних осіб, механізми управління інтелектуальними активами, їх захист і використання в корпоративному, інноваційному й інвестиційному середовищі.

17. Правові механізми захисту корпоративних прав і законних інтересів учасників юридичних осіб, включно із судовими та позасудовими способами вирішення корпоративних спорів, міжнародним комерційним арбітражем, альтернативними процедурами врегулювання спорів, а також впливом судової та арбітражної практики на розвиток корпоративного законодавства і корпоративного управління в умовах європейської інтеграції.

18. Теоретико-методологічні засади правового забезпечення соціального сектору економіки України в сучасних умовах глобалізації та діджиталізації відповідно до європейських стандартів.

19. Правове забезпечення ринкових відносин в умовах сучасних глобальних викликів і сталого розвитку України.

20. Правові засади функціонування та розвитку центрів економічного розвитку (агломерації, міста), забезпечення збалансованого просторового розвитку територій, що входять до їх складу на основі інновацій (техніки та технологій).

21. Правове регулювання державної політики щодо стимулювання малого й середнього підприємництва через залучення інвестицій для реалізації перспективних інвестиційних та інноваційних проєктів.

22. Правове регулювання системи управління у сфері господарювання. Нова регуляторна політика у сфері здійснення господарської діяльності. Адаптація традиційних організаційних форм господарювання до цифрової економіки.

23. Державна підтримка розвитку пріоритетних галузей економіки, формування правових засад розвитку робототехніки та штучного інтелекту, правове регулювання ринку віртуальних активів.

24. Правове забезпечення економічної конкуренції з урахуванням сучасних підходів у праві Європейського Союзу. Захист економічної конкуренції на цифрових і цифровізованих ринках у ракурсі європейської інтеграції.

25. Реформування змісту й систематики господарсько-правового забезпечення економічних відносин, підвищення його ефективності та резистентності в умовах сучасних викликів (глобалізація, євроінтеграція, воєнний стан, повоєнне відновлення та інших).

26. Удосконалення правового регулювання партнерських відносин за участю України, дружніх держав і бізнесу в ракурсі європейської інтеграції та потреб повоєнної відбудови.

27. Модернізація господарсько-правових відносин, розроблення Економічного кодексу України, забезпечення його стабільності, узгодженості та компактності.

28. Господарсько-правове забезпечення формування та реалізації державної економічної політики в умовах євроінтеграції та діджиталізації.

29. Імплементация міжнародно-правових інструментів регулювання господарських відносин у контексті реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

30. Проблеми підвищення економічної ефективності господарсько-правових норм. Економічний аналіз права як методологічний інструментарій оцінки ефективності господарсько-правових норм.

Державна регуляторна політика: особливості формування та реалізації.

31. Організація та здійснення господарської (економічної) діяльності в Україні для забезпечення конструктивного поєднання, взаємоузгодження публічних і приватних інтересів у забезпеченні повоєнного відновлення.

32. Механізми управління державною власністю, ефективність правового регулювання економічних відносин у нових умовах правового регулювання.

33. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Право власності та речові права у сфері господарювання (право відання, право узуфрукту). Особливості правового режиму публічної власності у сфері господарювання.

34. Теоретико-методологічні засади господарського права крізь призму прав і законних інтересів суб'єкта господарювання.

35. Правовий статус суб'єктів приватного й публічного права у контексті зміни системи правового регулювання господарських відносин.

36. Нормативне регулювання форм і порядку державної підтримки суб'єктів господарювання.

37. Правове забезпечення цифрової складової господарської (економічної) діяльності. Проблеми правового забезпечення господарсько-договірних відносин у разі застосування цифрових технологій при встановленні договірних зв'язків.

38. Економіко-правові засади розвитку цифрової економіки та підприємництва. Господарсько-правове забезпечення соціального спрямування цифрової економіки в контексті повоєнного відновлення України.

39. Реалізація та захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання в умовах запровадження засад цифрової економіки.

40. Господарсько-правові механізми забезпечення економічної безпеки держави та бізнесу.

41. Господарсько-правове забезпечення правових засад розвитку робототехніки та штучного інтелекту, регулювання майнінгу та обігу криптовалют в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

42. Правові засади розвитку добросовісної конкуренції та забезпечення конкурентоздатності суб'єктів господарювання.

43. Правозастосовна імплементація європейських стандартів недискримінаційного поведіння у сфері регулювання підприємницької

діяльності. Судова імплементація європейських стандартів недискримінаційного поводження у сфері захисту прав споживачів.

44. Приватноправові та публічно-правові засади правового регулювання за участю суб'єктів споживчих та підприємницьких відносин.

45. Модернізація та впровадження цивільно-правових і господарсько-правових механізмів партнерства між державою і бізнесом у період повоєнної відбудови економіки та соціальної інфраструктури країни.

46. Правове забезпечення захисту інвестицій і розвитку підприємництва в умовах відновлення економіки України.

47. Розроблення спрощених правових процедур для залучення міжнародних грантів та інвестицій в об'єкти муніципальної інфраструктури, що постраждали від обстрілів, з урахуванням європейських стандартів прозорості.

48. Розвиток транскордонних операцій (конверсії, злиття та поділу) і використання цифрових інструментів і процесів у корпоративному праві.

3.3.1(14). Правове забезпечення стійкості економічного розвитку ринку праці й соціальної сфери в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення

1. Проблеми належного соціального забезпечення людини та гарантії реалізації її прав.

2. Правове забезпечення економічної та соціально-трудової інтеграції ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та інших постраждалих від війни груп населення.

3. Доктринальні засади модернізації системи соціального страхування в умовах воєнних ризиків та післявоєнної реконструкції.

4. Правові механізми адаптації медичної реформи до кризових умов.

5. Правове забезпечення надання життєво важливих і суспільно значущих медичних послуг у період воєнного стану та повоєнного відновлення.

6. Правове забезпечення формування персоналізованої медицини.

7. Правове забезпечення єдиного цифрового простору у сфері охорони здоров'я.

8. Правове супроводження організації медичного забезпечення вразливих категорій населення.

9. Доктринальні та інституційні засади охорони праці в умовах повоєнного відновлення економіки.

10. Правове регулювання нових форм зайнятості у цифровій та гібридній економіці.

11. Правове забезпечення гідної праці та інноваційних форм зайнятості (гнучкі трудові й цивільно-правові контракти, платформна економіка, корпоративна соціальна відповідальність).

12. Розвиток інституту безоплатної правничої допомоги.

13. Трудове право в умовах надзвичайних станів і воєнного часу: формування спеціальних правових режимів праці.

14. Правове забезпечення модернізації колективно-договірної системи та соціального діалогу як інструментів стабільності й відновлення ринку праці в умовах війни та євроінтеграції.

15. Імплементация міжнародних стандартів соціального забезпечення як умова інтеграції України в європейський соціально-правовий простір.

16. Цивільно-правові та корпоративно-правові засади цифровізації соціального забезпечення (електронні договори, реєстри, захист персональних даних, smart-contracts у соціальній сфері).

3.3.1(15). Правове забезпечення розвитку фінансової системи

1. Використання європейських моделей реформування податкової та бюджетної сфер.

2. Аналітично-експертне опрацювання проєктів нормативно-правових актів, що стосуються окремих аспектів публічних фінансів.

3. Забезпечення формування та широкого застосування новітніх методів наукового пізнання в процесі науково-теоретичного опрацювання фінансово-правової проблематики.

4. Реформування системи фінансового права, здійснення науково-теоретичного опрацювання фінансово-правової проблематики з урахуванням суспільно-політичних і соціально-економічних реалій.

5. Забезпечення реалізації принципів верховенства права, справедливості й рівності у сфері оподаткування.

6. Проблеми та перспективи розвитку бюджетних (міжбюджетних) відносин.

7. Фінансова політика й податкова політика щодо стимулювання розвитку економіки в сучасних умовах.

8. Проблеми правового забезпечення реформування системи державного соціального страхування.

9. Розвиток диспозитивних методів регулювання у сфері фінансів (оподаткування).

10. Проблеми реформування податкового законодавства.

11. Дослідження правової природи податкового обов'язку.

12. Розроблення принципів підходів до змісту, засад класифікації та видів податкових процедур.

13. Модернізація податкової системи України щодо здійснення операцій з майновими правами інтелектуальної власності з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу.

14. Гармонізація фінансового, податкового й бухгалтерського законодавства України у сфері комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності та трансферу технологій з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу.

15. Правове регулювання створення національної ради платників податків, з метою захисту основних економічних прав та свобод людини.

16. Упровадження інституту публічного звітування органів державної влади з приводу витрачання бюджетних коштів.

17. Гармонізація законодавства України у сфері розвитку і функціонування небанківських фінансових установ з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу.

18. Правове забезпечення міжнародної економічної допомоги та грантового фінансування відбудови України.

19. Фінансово-правові та господарсько-правові механізми відновлення банківської системи та доступу бізнесу до кредитних ресурсів.

20. Організаційно-правові засади модернізації професійної діяльності на ринках капіталу й організованих товарних ринках відповідно до актів права Європейського Союзу.

21. Дослідження актуальних проблем удосконалення законодавства України в частині вимог Європейського Союзу щодо прозорості на ринку капіталу.

22. Оновлення правової парадигми регулювання ринків цінних паперів і капіталу в умовах євроінтеграції.

23. Розвиток фінансової інфраструктури для доступу до капіталу та створення фондів підтримки підприємництва.

24. Напрямов реформування системи фінансового права з використанням європейських моделей, гармонізація фінансового законодавства України з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу.

25. Теоретико-прикладні проблеми підвищення фінансової грамотності населення в сучасних умовах глобального й національного фінансового ринку.

3.3.1(16). Науково-правові дослідження у сфері інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності України як кандидата у держави-члени Європейського Союзу.

2. Забезпечення охорони, реалізації та захисту прав інтелектуальної власності в умовах дії правового режиму воєнного стану.

3. Інтелектуальна власність як складова національної безпеки і оборони.

4. Розвиток права інтелектуальної власності в умовах повоєнної відбудови України.

5. Право інтелектуальної власності в умовах сучасних технологічних викликів.

6. Інтелектуальна власність креативних індустрій в умовах розвитку креативної економіки.

7. Гармонізація прав людини, інтересів суспільства й прав інтелектуальної власності.

8. Механізм правової охорони інтелектуальної власності у забезпеченні розвитку відкритої науки.

9. Комерціалізація результатів наукових та науково-технічних досліджень.

10. Виклики новітніх біохімічних досліджень для права інтелектуальної власності у сфері охорони здоров'я.

11. Розвиток системи управління майновими правами інтелектуальної власності.

12. Альтернативні методи врегулювання спорів у сфері інтелектуальної власності.

13. Забезпечення ефективного судового захисту права інтелектуальної власності.

14. Удосконалення судової експертизи об'єктів права інтелектуальної

власності.

15. Правотлумачна практика Європейського Суду Справедливості в системі правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності у державах-членах Європейського Союзу.

16. Охорона й захист прав інтелектуальної власності засобами публічного й приватного права.

17. Удосконалення правових механізмів охорони та захисту селекційних досягнень (сорти рослин і породи тварин).

18. Регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності засобами митного законодавства в Україні та країнах Європейського Союзу.

19. Удосконалення правового регулювання здійснення бухгалтерського обліку, оцінки нематеріальних активів, оподаткування та аудиту інтелектуальної власності.

20. Право інтелектуальної власності як самостійна галузь законодавства й права України: сучасний стан і тенденції розвитку.

21. Проблеми співвідношення регулювання сфери інтелектуальної власності з дотичними до неї сферами правового регулювання (антимонопольних, митних, фінансових, сімейних, спадкових відносин, а також відносин у сфері страхування, захисту персональних даних, захисту прав споживачів тощо).

22. Удосконалення інституційної та законодавчої основи державної системи охорони інтелектуальної власності як однієї з головних функцій і завдань державної політики.

23. Удосконалення правової охорони та використання об'єктів інтелектуальної власності як стратегічної складової розвитку оборонної, економічної, соціальної сфер.

24. Удосконалення економіко-правових механізмів стимулювання використання об'єктів інтелектуальної власності при трансфері технологій, формуванні інтелектуально-інноваційного середовища, інноваційного підприємництва й управління інтелектуальними активами.

25. Захист інтелектуального потенціалу при його використанні в оборонній промисловості: набуття та здійснення майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності в умовах воєнного часу.

26. Ризики та методи запобігання зловживанням правами у сфері інтелектуальної власності.

27. Правові засади набуття, здійснення та захисту прав

інтелектуальної власності у сфері освітньої та наукової діяльності.

28. Удосконалення державного управління у сфері інтелектуальної власності: організаційно-правове забезпечення.

29. Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту й автономної творчості.

30. Розвиток системи патентного права в умовах біоінженерії, геноміки та синтетичної біології.

31. Право інтелектуальної власності в умовах рекодифікації цивільного законодавства.

32. Правове забезпечення договірних відносин у сфері інтелектуальної власності та інноваційної діяльності.

33. Генеративний штучний інтелект і право інтелектуальної власності.

34. Захист інтелектуальної власності в інноваціях, керованих штучним інтелектом.

35. Аналітика інтелектуальної власності як інструмент стратегічного розвитку у сфері інтелектуальної власності.

36. Економіко-правові механізми стимулювання винахідницької активності в науковому й університетському середовищах.

37. Управління інтелектуальною власністю в оборонно-промисловому комплексі: стан, тенденції, підвищення ефективності.

38. Інтелектуальна власність як інструмент протидії промисловому шпигунству та недобросовісній конкуренції на глобальному ринку.

39. Механізми примусового ліцензування об'єктів інтелектуальної власності в період воєнного стану та повоєнного відновлення як інструмент національної безпеки.

40. Кібербезпека й захист цифрових активів інтелектуальної власності: економіко-правові аспекти в умовах європейської інтеграції України.

3.3.1(17). Фундаментальні та прикладні проблеми наукового забезпечення запобігання і протидії злочинності в Україні

1. Сучасна доктрина кримінально-правової політики України, її вплив на практику кримінального правотворення і правозастосування.

2. Глобалізаційні процеси сучасності та їх вплив на теорію і практику кримінального права.

3. Інтеграція української кримінально-правової науки у світовий та

європейський науковий простір.

4. Повоєнний розвиток сфери кримінальної юстиції та її нормативних складових.

5. Дослідження балансу між транснаціональним, супранаціональним та національним кримінальним правом.

6. Кримінально-правова політика України в умовах війни.

7. Права й свободи людини і громадянина та їх забезпечення в доктрині кримінального права України.

8. Вплив кримінально-правових наук на законодавство і практику протидії злочинності в Україні.

9. Проблеми кримінально-правового забезпечення охорони безпеки особи, суспільства, держави та людства від злочинних посягань як актуальний напрям кримінально-правової політики держави.

10. Кримінально-правова протидія міжнародним злочинам під час війни та повоєнний період (воєнним злочинам, злочинам проти людяності, злочину агресії та геноциду).

11. Кримінально-правове забезпечення відновлення територіальної цілісності та державного суверенітету України на територіях, що були тимчасово окуповані.

12. Кримінально-правова протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

13. Кримінально-правове забезпечення реагування на ядерні та хімічні загрози, зокрема застосування зброї масового знищення (ядерної зброї) та ядерний тероризм.

14. Кримінально-правова протидія незаконному переміщенню і неповерненню дітей-громадян України з-за кордону.

15. Кримінально-правове забезпечення сфери охорони здоров'я населення України та критичної інфраструктури.

16. Теоретико-прикладні аспекти сексуального насилля пов'язаного з конфліктом (СНПК), протидія гендерно зумовленому насильству.

17. Вплив глобалізаційних процесів на стан злочинності в Україні.

18. Формування доктрини кримінологічної політики.

19. Кримінологічна політика України в умовах повоєнного відновлення.

20. Модернізація системи запобігання злочинності в Україні

відповідно до європейських стандартів.

21. Запобігання і прогнозування кримінальної протиправності у період повоєнної трансформації суспільства.

22. Запобігання корупції у сфері безпеки і оборони.

23. Теоретико-методологічні засади дослідження корупції в приватному й публічному секторах економіки, відповідальність за корупційні діяння в господарській діяльності.

24. Вплив антикорупційної політики на економічний розвиток та інвестицій клімат країни.

25. Правові засади, міжнародні стандарти, інституційні механізми та зарубіжна практика запобігання та протидії корупції в господарській діяльності у світлі євроінтеграційних процесів, напрями їх адаптації в Україні.

26. Правові заходи запобігання корупційним схемам у сфері публічного управління державним і комунальним майном.

27. Запобігання незаконному обігу зброї та вибухових речовин, а також кримінальним правопорушенням з їх застосуванням.

28. Кримінологічні засоби забезпечення інформаційної безпеки в Україні.

29. Удосконалення законодавства у сфері протидії кіберзлочинності.

30. Створення та розвиток нових кримінологічних установ і дослідницьких груп з урахуванням сучасних викликів та розроблення оперативного й довгострокового кримінологічного прогнозу кримінальної ситуації в Україні в умовах воєнного стану та в повоєнний період.

31. Наукові підходи до розроблення правової доктрини кримінально-виконавчого права України та політики держави у сфері виконання покарань.

32. Концептуалізація євроінтеграційного реформування кримінально-виконавчої системи України.

33. Модернізація системи соціально-виховної роботи в пенітенціарній системі України з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, актуальних цифрових сервісів.

34. Розроблення методології визначення ефективності реалізації кримінально-виконавчої політики держави.

35. Формування доктрини та теоретико-методологічних засад сучасної кримінальної процесуальної політики.

36. Переосмислення генези та розвитку вітчизняних доктринальних поглядів на основні інститути доказового права й доказової діяльності.

37. Ідея права й функція суду у вирішенні кримінально-правового конфлікту.

38. Юридична відповідальність держави та владних суб'єктів кримінального провадження за вчинення кримінальних процесуальних правопорушень.

39. Гармонізація інституціональних відносин між кримінальним і кримінальним процесуальним правом.

40. Теоретичні засади застосування альтернативних способів вирішення кримінально-правових конфліктів.

41. Опрацювання системи стримування і противаг у вітчизняному кримінальному процесі.

42. Захист прав і законних інтересів потерпілих від кримінальних правопорушень у кримінальному провадженні.

43. Конвергенція кримінальної процесуальної форми в умовах глобалізації.

44. Проблема зловживання правом у кримінальному провадженні та законодавчі засоби її нейтралізації.

45. Антикорупційні стандарти кримінального процесуального законодавства України.

46. Європейські стандарти доказування та їх упровадження в практику досудового розслідування.

47. Реформування досудового розслідування у світлі ідей інституціонального підходу.

48. Питання організації, керівництва, нагляду та контролю за додержанням законів на стадії досудового розслідування.

49. Медіація в кримінальному провадженні.

50. Розроблення концепції інформаційно-аналітичного забезпечення досудового розслідування.

51. Актуальні питання правового забезпечення використання цифрових технологій у кримінальному судочинстві.

52. Трансформація нормативної моделі кримінального провадження в Україні в умовах дії надзвичайних правових режимів.

53. Співробітництво з Міжнародним кримінальним судом і з міжнародними кримінальними трибуналами *ad hoc*.

54. Єдність, взаємодія та консолідація в діяльності судових і правоохоронних органів.

55. Реформування правоохоронних органів у сучасних умовах.

56. Оптимізація системи та структури органів, що належать до системи правосуддя і правоохоронної діяльності.

57. Вплив європейських і міжнародних інституцій на вдосконалення правового забезпечення та практику діяльності системи органів правосуддя і правоохоронних органів.

58. Право на безпеку як передумова реформування правоохоронної системи держави.

59. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

60. Забезпечення прав людини у зв'язку з поширенням використання технологій штучного інтелекту.

61. Новітні технології збирання, фіксування та верифікації цифрових доказів у розслідуванні кримінальних правопорушень, зокрема воєнних злочинів і злочинів агресії.

62. Доктринальні проблем криміналістики та судової експертизи в Україні.

63. Формування криміналістичної стратегії в сучасних умовах.

64. Проблеми формування методологічних засад криміналістики.

65. Проблеми використання та впровадження науково-технічних засобів у діяльності органів правопорядку.

66. Проблеми криміналістичного забезпечення досудового розслідування воєнних злочинів та інших злочинів міжнародного характеру.

67. Проблеми документування та фіксування доказів учинення воєнних злочинів.

68. Розроблення та впровадження в слідчу практику нових методів і засобів фіксування результатів протиправних, кримінально караних діянь військовослужбовців держави-агресора, вчинених на території України.

69. Проблеми законодавчого регулювання процесів використання цифрових доказів у кримінальному провадженні.

70. Інноваційні технології та розроблення інноваційних продуктів щодо здійснення діяльності органів правопорядку.

71. Теоретико-методологічні засади технологізації криміналістики, судової експертизи і кримінального провадження в сучасних умовах

воєнного стану та цифровізації суспільства.

72. Проблеми криміналістичної дидактики та її формування в Україні.

73. Криміналістична протидія дезінформації в умовах війни.

74. Тактика проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій у період воєнного стану.

75. Методологічні засади криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.

76. Проблеми розроблення окремих криміналістичних методик розслідування кримінальних проступків.

77. Розроблення окремих криміналістичних методик розслідування воєнних та інших злочинів міжнародного характеру.

78. Проблеми вдосконалення методики розслідування кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України в умовах війни.

79. Розвиток і формування судової експертології в Україні.

80. Нормативно-правове, науково-технічне й технологічне забезпечення судово-експертної діяльності.

81. Проблеми оптимізації експертної діяльності та функціонування судово-експертних установ в Україні.

82. Тенденції розвитку судово-експертної діяльності в Україні.

83. Розроблення та пропонування оптимальних судово-експертних методик.

84. Проблеми діджиталізації судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану.

85. Проблеми використання інформаційних технологій та електронних ресурсів у судово-експертній діяльності.

86. Проблеми застосування технологій штучного інтелекту під час проведення судових експертиз.

87. Проблеми використання спеціальних знань у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану.

88. Проблеми призначення та проведення військових експертиз.

89. Проблеми міжнародного співробітництва в галузі судової експертизи.

90. Психологічна структура злочину (кримінального правопорушення) і особи правопорушника, формування антисоціальної настанови.

91. Забезпечення правозастосовної практики психологічним знанням, розроблення методик психологічної діагностики та судово-психологічної

експертизи.

92. Проблеми психофізіологічних досліджень в Україні.

93. Психофізіологічні методи дослідження та експертизи з використанням поліграфа.

94. Сучасні методи інструментальної та неінструментальної детекції неправди в сучасних умовах.

95. Психологічна структура слідчої та детективної діяльності.

96. Проблеми використання психологічного впливу в слідчій діяльності.

97. Психологічні засади здійснення судової та слідчої діяльності в умовах воєнного стану.

98. Психологічні закономірності пенітенціарної діяльності.

3.3.2. Інтернаціоналізація науки

➤ Залучення провідних іноземних учених-правників до роботи НАПрН України, в тому числі в якості іноземних членів Академії.

➤ Створення ефективної та інноваційної інфраструктури розвитку міжнародного співробітництва й партнерства, встановлення нових, закріплення наявних зв'язків та подальше поглиблення співробітництва в науковій сфері з інститутами та університетами країн Європейського Союзу та інших держав, підготовка та підписання меморандумів про співробітництво.

➤ Системна робота щодо забезпечення інтеграції національного сектору державно-правових досліджень і розробок у світовий і європейський дослідницький простір шляхом оприлюднення результатів наукових досліджень у зарубіжних виданнях.

➤ Установлення партнерських відносин із науково-дослідницькими центрами зарубіжних держав, реалізація спільних проєктів та досліджень із міжнародними та зарубіжними партнерами, сприяння стажуванню співробітників Академії за міжнародними проєктами та програмами, а також їх індивідуальній участі в міжнародних дослідницьких проєктах.

➤ Підготовка проєктів та подання аплікацій (у тому числі колективних) на участь у різноманітних грантових програмах підтримки та розвитку наукової діяльності, використання зв'язків із провідними європейськими науковими інституціями для забезпечення залучення Академії та її наукових установ які партнерів для участі в указаних

грантових програмах, направлених на закріплення партнерства Україна – Європейський Союз.

➤ Організація і проведення міжнародних наукових заходів, а також сприяння участі науковців НАПрН України в наукових заходах, що організовуються та проводяться в зарубіжних країнах, з метою публічної презентації результатів діяльності Академії.

➤ Створення закордонних представництв (наукових хабів, філій) для реалізації міжнародних проєктів і грантів та поступового позиціонування НАПрН України як учасника європейського й світового наукового простору.

3.4. Вектор «Правове забезпечення національної безпеки та повоєнного відновлення»

3.4.1. Нормотворча діяльність у сфері національної безпеки й оборони

➤ Участь науковців НАПрН України у розробленні оновлених концептуальних і стратегічних документів у сфері національної безпеки й оборони, реформуванні сектору безпеки і оборони, підготовці прогнозів наслідків реалізації ключових державних рішень і їх міжнародно-правового забезпечення.

➤ Розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері протидії посяганням на обороноздатність України, а також колабораціонізму, виявлення та припинення колабораційної діяльності на тимчасово окупованих територіях.

➤ Науково-правовий супровід відновлення, організації та функціонування системи військової юстиції, включно з військовою поліцією, прокуратурою, адвокатурою та військовими судами.

3.5. Вектор «Інституційний розвиток»

3.5.1. Оптимізація організаційної структури й управління

➤ Ініціювання звернень до органів державної влади щодо розвитку мережі наукових установ НАПрН України з метою комплексного охоплення всіх галузей права, забезпечення модернізації національної правової системи та виконання стратегічних завдань Академії.

- Оптимізація організаційної структури апарату президії та наукових установ з урахуванням пріоритетних завдань розвитку.
- Розвиток практики створення наукових центрів і лабораторій, що діють на громадських засадах, для оперативного реагування на актуальні правові виклики.
- Внесення змін до Статуту НАПрН України з метою:
 - запровадження розширеного спектра заходів реагування на порушення статутних обов'язків членами Академії;
 - проведення цільових виборів задля забезпечення пріоритетності кандидатів у члени-кореспонденти від наукових установ НАПрН України.
- Посилення ролі відділень НАПрН України як ключових інституцій стратегічного планування наукових досліджень та організаційної координації, інтеграція академіків-секретарів до апарату президії на постійній основі.
- Створення ефективної системи щорічної регулярної звітності кожного члена Академії перед своїм відділенням, регіональним центром та президією НАПрН України за напрямками своєї діяльності.
- Забезпечення результативного проходження державної атестації науковими установами НАПрН України з отриманням підсумкових оцінок не нижче групи «Б».
- Розвиток аспірантури й докторантури в усіх наукових установах Академії, створення умов для функціонування спеціалізованих вчених рад.
- Забезпечення відкритості процесів підготовки, експертизи та ухвалення управлінських рішень.
- Підготовка й проведення заходів з нагоди 35-річчя заснування НАПрН України.

3.5.2. Планування та координація наукових досліджень

- Забезпечення неухильного дотримання затверджених процедур ініціювання та відкриття нових тем фундаментальних наукових досліджень, виконання паспортів бюджетних програм і своєчасного подання звітної документації.
- Формування та визначення тематики фундаментальних наукових досліджень з урахуванням пріоритетних напрямів розвитку галузей правничої науки, визначених цією Стратегією.

➤ Систематичне заслуховування на засіданнях президії НАПрН України наукових доповідей про хід і результати виконання фундаментальних наукових досліджень у наукових установах, що перебувають у віданні Академії.

➤ Розроблення та здійснення заходів, спрямованих на практичне впровадження результатів завершених наукових досліджень і розробок, а також створення системи моніторингу ефективності їх реалізації.

➤ Запровадження ефективних механізмів координації тематики дисертаційних досліджень у наукових установах і закладах вищої освіти, що здійснюють наукову діяльність у галузі права.

3.5.3. Фінансово-економічне й матеріально-технічне забезпечення, здійснення внутрішнього аудиту та контролю

➤ Запровадження оновленого порядку розподілу базового бюджетного фінансування між науковими установами, що перебувають у віданні НАПрН України, з урахуванням результатів державної атестації, якісного складу наукового персоналу установи, кількісних результативних показників наукової продукції.

➤ Залучення альтернативних джерел фінансування, збільшення частки надходжень до спеціального фонду, надання платних послуг відповідно до чинного законодавства й рішень керівних органів НАПрН України.

➤ Забезпечення належного функціонування відділу внутрішнього аудиту, сприяння проведенню планованих перевірок, засідань аудиторського комітету та своєчасному поданню звітної документації зокрема до Міністерства фінансів України.

➤ Регулярне заслуховування на засіданнях президії НАПрН України звітів керівника відділу внутрішнього аудиту щодо результатів проведених перевірок, виявлених порушень і вжитих заходів реагування.

➤ Сприяння підвищенню кваліфікації працівників відділу внутрішнього аудиту, членів аудиторського комітету й посадових осіб, відповідальних за організацію внутрішнього контролю.

3.6. Вектор «Консолідація інтелектуального потенціалу правничої науки, розвиток інфраструктури, кадрове забезпечення»

3.6.1. Співпраця з інституціями наукової сфери

- Оптимізація взаємодії з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.
- Укладення та реалізація програм спільної діяльності з Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук.
- Забезпечення взаємного представництва у керівних органах управління, експертних комісіях, наукових радах і робочих групах.
- Розвиток співпраці з громадськими організаціями освітнього та наукового спрямування.

3.6.2. Інформаційна й видавнича діяльність

- Забезпечення стабільного функціонування та системного вдосконалення офіційного вебсайту НАПрН України з розміщенням актуальної та суспільно значущої інформації про діяльність Академії.
- Активізація інформаційної присутності НАПрН України шляхом публікації матеріалів у медіа, участі фахівців Академії в аналітичних програмах і наданні експертних коментарів.
- Підвищення рейтингу наукових видань НАПрН України та її установ, забезпечення їх включення до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі юридичних наук.
- Інтеграція наукових видань Академії до європейських і світових систем індексації, приведення їх у відповідність до міжнародних стандартів наукового видавництва.
- Розширення практики заснування електронних наукових фахових видань.
- Залучення провідних іноземних учених-правників до складу наукових рад і редакційних колегій видань Академії.
- Підготовка науково-практичних коментарів до законодавства, науково-методичних рекомендацій і роз'яснень з питань правозастосовної діяльності.
- Стимулювання публікаційної активності науковців Академії, зокрема в міжнародних рейтингових виданнях.

- Завершення видання «Великої української юридичної енциклопедії у 20 томах».
- Поповнення та розвиток фондів наукової бібліотеки НАПрН України, зокрема шляхом обов'язкової передачі юридичних видань, підготовлених науковими установами Академії.

3.6.3. Правова освіта й просвітницька діяльність. Підвищення престижу наукової праці

- Участь членів НАПрН України у розробленні Концепції розвитку юридичної освіти та формуванні законодавства у сфері вищої юридичної освіти.
- Участь у підготовці освітніх, професійних і етичних стандартів правничої діяльності.
- Сприяння практикоорієнтованості вищої юридичної освіти, впровадженню кейсового методу навчання, розширенню практики використання юридичних клінік, а також залученню до освітнього процесу практикуючих юристів (суддів, адвокатів, нотаріусів, прокурорів, правових радників).
- Формування сучасних механізмів і форматів підвищення кваліфікації, наставництва й супервізії наукових і науково-педагогічних працівників у галузі права.
- Зміцнення інтеграційних зв'язків між наукою та вищою школою, розвиток сталої взаємодії університетів з науковими установами Академії.
- Спільна з провідними закладами вищої освіти підготовка, видання та рецензування підручників, навчальних посібників, енциклопедичної та довідкової літератури з урахуванням сучасних наукових підходів.
- Створення спільних наукових і науково-навчальних підрозділів із провідними закладами вищої освіти та забезпечення умов для їх ефективної діяльності.
- Співпраця із закладами вищої освіти у сфері підготовки магістрів, докторів філософії та докторів наук.
- Утворення спільних науково-навчальних об'єднань і реалізація спільних освітньо-наукових ініціатив із закладами вищої освіти.
- Проведення спільно з провідними університетами наукових заходів (конференцій, читань, круглих столів, презентацій тощо).

- Укладення договорів про наукове співробітництво з провідними закладами вищої освіти України та іноземних держав.
- Розвиток системи підвищення кваліфікації та наукового стажування науково-педагогічних працівників на базі установ НАПрН України.
- Проведення системної просвітницької діяльності, спрямованої на підвищення рівня правосвідомості та правової культури населення, подолання правового нігілізму та розвиток правової освіти громадян.
- Сприяння підвищенню престижу наукової діяльності у сфері держави та права, залученню талановитої молоді, розвитку міжнародної мобільності, стажувань і фінансовій підтримці молодих учених через гранти, премії та стипендіальні програми.
- Розширення практики відзначення державними нагородами вчених і працівників НАПрН України.

3.6.4. Академічна доброчесність

- Забезпечення неухильного дотримання членами НАПрН України, вченими наукових установ, що перебувають у її віданні положень законодавства, а також морально-етичних норм, правил і принципів академічної доброчесності.
- Функціонування в наукових установах комісій з академічної етики та наукової доброчесності як дієвого інструментарію запобігання плагіату й етичного використання великих мовних моделей і загального штучного інтелекту.
- Розробка Етичного кодексу члена НАПрН України.

3.6.5. Розвиток інфраструктури

- Відновлення будівлі президії НАПрН України, зруйнованої внаслідок збройної агресії російської федерації (м. Харків, вул. Григорія Сковороди, 70).
- Модернізація комп'ютерного обладнання, систем інтернет-зв'язку, засобів онлайн-комунікацій.

3.6.6. Кадрове забезпечення. Захист соціально-трудових прав працівників

- Проведення регулярної атестації наукових працівників відповідно до вимог чинного законодавства й недопущення призначення на наукові посади осіб, які не відповідають кваліфікаційним вимогам.
- Підтримка розвитку провідних науково-правничих шкіл.
- Сприяння омолодженню кадрового складу Академії.
- Досягнення збалансованого формування штатної чисельності наукових посад, мінімізація кількості ненаукових посад шляхом забезпечення частки наукових працівників у штаті установ на рівні не менше 85 %, із дотриманням співвідношення штатних працівників і сумісників 60 % до 40 % з подальшим збільшенням штатних працівників.
- Контроль за дотриманням положень Колективного договору НАПрН України.

3.6.7. Цифровізація науки та відкритість наукової діяльності

- Поетапне впровадження електронного документообігу та протоколів «офлайн-синхронізації» для хмарних сервісів у діяльності наукових установ і апарату президії НАПрН України.
- Створення електронного бібліотечного каталогу та автоматизація бібліотечних процесів з метою підвищення якості надання інформаційних послуг.
- Підтримка ініціатив, пов'язаних із поширенням результатів наукових досліджень у галузі права з використанням сучасних інформаційних технологій на принципах відкритої науки.
- Забезпечення відкритого доступу до дослідницької інфраструктури, наукових публікацій і результатів фундаментальних наукових досліджень відповідно до національного плану щодо відкритої науки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2022 року № 892-р.

IV. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ. КОНТРОЛЬНІ ТА МОНІТОРИНГОВІ ЗАХОДИ

4.1. Загальні підходи до реалізації Стратегії

Стратегія розвитку НАПрН України на 2026–2030 роки реалізується на засадах системності, послідовності, результативності, прозорості та відповідальності з урахуванням викликів воєнного стану, завдань повоєнного відновлення України та євроінтеграційних процесів.

Реалізація Стратегії забезпечується шляхом консолідації зусиль президії, відділень і наукових установ НАПрН України, а також їхньої взаємодії з органами державної влади, закладами вищої освіти та міжнародними партнерами.

Реалізація Стратегії здійснюється на основі поєднання стратегічного й операційного планування.

4.2. Інструменти та механізми реалізації Стратегії

➤ Стратегічне планування: розроблення та затвердження п'ятирічного перспективного плану діяльності НАПрН України та реалізації цієї Стратегії, де визначаються основні завдання, що відповідають окресленим цільовим векторам і включають етапи, шляхи та строки виконання, очікувані результати й порядок проведення моніторингу.

➤ Операційне планування: розроблення щорічних планів діяльності НАПрН України та реалізації цієї Стратегії, які базуються на перспективному плані, спрямовані на його виконання і в яких деталізуються конкретні завдання, строки виконання та відповідальні особи.

➤ Інституційна відповідальність: координація виконання Стратегії покладається на президію НАПрН України та Управління стратегічного розвитку, які визначають послідовність реалізації цільових векторів і завдань, забезпечують узгодженість дій усіх структурних підрозділів і наукових установ, ухвалюють управлінські рішення за результатами моніторингу та оцінювання виконання Стратегії.

4.3. Моніторинг і оцінка реалізації Стратегії

Моніторинг реалізації Стратегії здійснюється з метою:

- оцінки ступеня досягнення виконання цільових векторів і завдань;
- своєчасного виявлення ризиків і проблем у реалізації Стратегії;
- підвищення ефективності управлінських рішень і використання ресурсів.

Реалізація моніторингу відображається у щорічних звітах про діяльність НАПрН України, що розглядаються і затверджуються на засіданнях президії та загальних зборах.

4.4. Контрольні заходи

➤ Внутрішній контроль: здійснення відділом внутрішнього аудиту планових перевірок діяльності наукових установ та інших структурних підрозділів НАПрН України, заслуховування їх результатів на засіданнях Аудиторського комітету та президії.

➤ Державний контроль: взаємодія з Рахунковою палатою України та Державною аудиторською службою України щодо контролю за ефективним використанням коштів державного бюджету.

➤ Науковий контроль: регулярне заслуховування наукових повідомлень про хід виконання фундаментальних досліджень та впровадження їх результатів із залученням незалежних рецензентів.

4.5. Порядок внесення змін до Стратегії

➤ Перегляд і актуалізація Стратегії можуть здійснюватися за рішенням загальних зборів НАПрН України в разі зміни пріоритетів державної правової політики або виникнення нових критичних викликів для національної безпеки України.

➤ Коригування операційних планів здійснюється президією НАПрН України на основі результатів щорічного моніторингу.